

Dette er nok en av Norges klubber som har hatt en vanskelig oppvekst, men som tydelig er på rett vei. Formann i 1975: Mattis Romsås. Klubbens hovedinstruktør er Tore Johansen som vi ser på bildet til høyre der han gjen-
nomgår utsprang fra en C-207. Klubben har foreløbig ingen skikke-
lig sommerhoppfelt, men 370 hopp lar seg allikevel høre. Det har vært av-
holdt 1 elevkurs med 8 elever. Fire
vellukkede demoer har støttet økono-
mien. Klubben disponerer 5 hoved-
skjermer og 2 reserver. Ellers vil
Red fremheve en sekretær som gjør
jobben sin: Arne Smedbold.
På årsmøtet den 28/11-75 ble følgende
nye styre valgt: Formann: Egil
Fuglehaug, nestform: Arne Smedbold,
kasserer: Bodil Hagen, styremedlem: Ola H. Överstad og Geir Austlid. Som
varamenn: Arne M. Wik. Matr.forv: Arnfinn Johansen. HI: Tore Johansen.....



Bodö

Relativt sett har BOFSK hatt sin dårligste sesong. Dette er forårsaket av 2 ting: en viss "forgubbing" av medlemsmassen, samt at begge hoppflyene ble satt ut av spill tidlig i hoppesesongen. Totalt ble det 378 hopp fordelt på 52 medlemmer. Det ser ut som det eneste hopperne er interessert i er å delta i konkurranser. Vi arrangerte selv 3 konkurranser og deltok i Nordkalotten, NNM, NM og Nordisk. Ellers kan vi nevne: 3 benbrudd, 5 reserver og 7 demo. Klubben disponerer 8 hovedskjermer og 4 reserver. Elever utdannet: 18. På siste årsmøtet ble dette styret valgt: Formann: Bernard D. Lyng, nestform: Jan Ole Erikstad, kass: Svein Johansen, sekr: Grethe Pettersen og styremedl: Terje Rabben. Ellers skal klubben kjøpe en C-172 snarest.

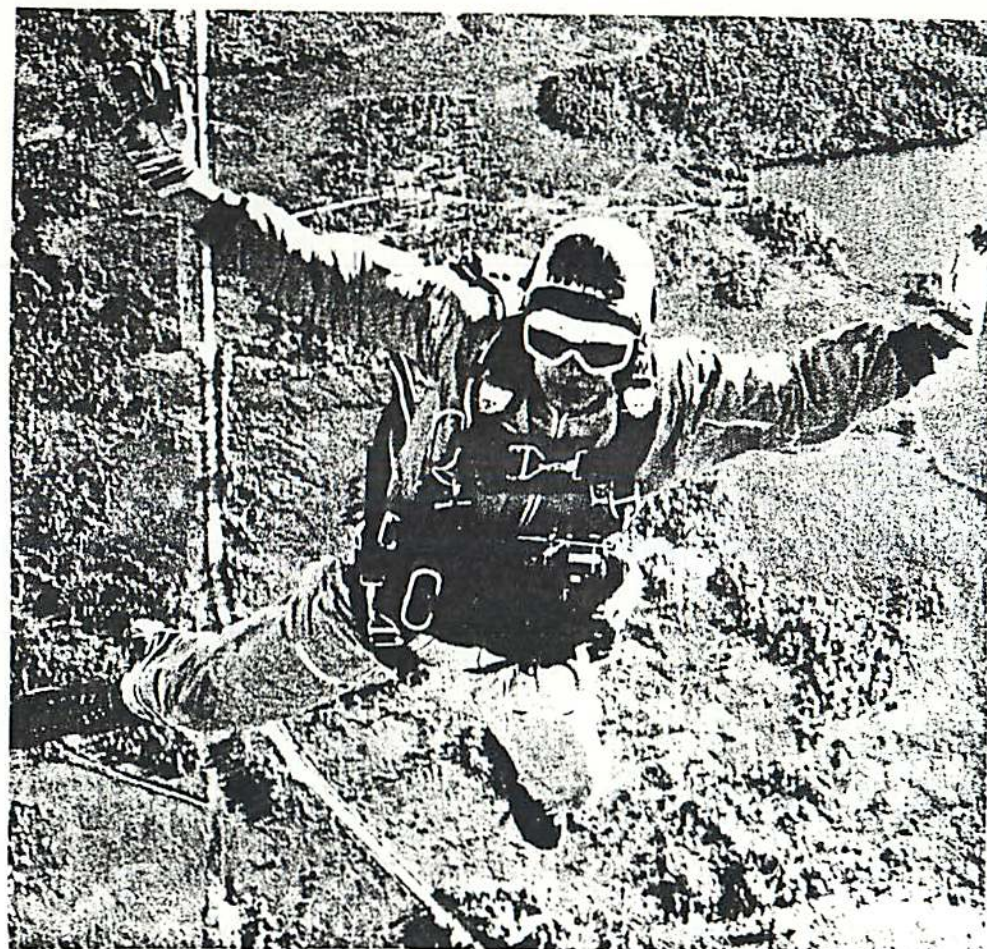


Faldskærmsklubben

Høvelte

Faldskærmsklubben for Nordsjælland

Våre venner i syd, DANSKENE, er kommet med på abonnementslisten for Fritt-Fall. Pr. idag har vi over 30. Til venstre ser vi "headding" på et av de danske klubbers brevpapir. Smakefulft hva? Når bedre kontakt blir opprettet skal vi introdusere hoppere, klubber og opplevelser fra Danmark. Etter deres eget blad Fallskærmsspringer har de et ekspanderende hoppmiljø.



FRITT-FALL



Fagkomité saker:

Det er stadig mange rapporter som kommer svært sent. Alle næruhell/uhell/ulykker skal rapporteres.

.....

Fagkomiteen:

J.Fjalestad, frm

E.Ness

E.Thoen

76/1. Elev(6 hopp). Ustabilt trekk, fikk roterende BH. Meget sent gjennomført reservetrekk. Hopper landet uskadd.

76/2. Elev(1 hopp). Normalt hopp - dårlig landingsfall - ankelbrudd.

76/3. Elev(8 hopp). Normalt hopp - korrekt landing - ankelbrudd.

76/4. Elev(17 hopp). Stabilt hopp - fikk roterende BH og utløste reserve-skjermen, men reservens pilotskjerm hengte seg opp i hovedskjermen. Hopperen landet uten reserveskjermåpning. Hopperen uskadd.

76/5. Elev(3 hopp). Stabilt hopp - sen åpning ved UL/T, reservetrekk og landing i to skjerm. Sannsynligvis feil montert PUTT.

76/6. D-hopper(382 hopp). Presisjons hopp med "Cloud". Bena for mye strukket og hopperen pådro seg kompressjonsbrudd på ryggsøylen.

76/7. Elev(14 hopp). Ustabilt utsprang - trakk feil håndtak og landet i reserveskjerm.

76/8. D-hopper(415 hopp). Feilfunksjon på Strato-Star - normal cutaway.

76/9. Elev(3 hopp). Pilotskjermforsinkelse ved UL/T (Feil montert PUTT), reservetrekk og normal landing i to skjerm.

76/10. B-hopper(68 hopp). Korrekt landing - ankelbrudd.

76/11. Elev(5 hopp). Landing på flystripa med spredte ben - brukket legg.

76/12. Elev(?). Kombinasjonen Super Pro og T-10R umuliggjorde trekk av hovedskjerm - Normal reservetrekk.

76/13. C-hopper(246 hopp). Hard innkjøring fra 5er i 4 manns-stjerne, arm ut av ledd - hopperen landet uskadd.

76/14. Elev(15 hopp). Mye tvinn på liner - reserven trukket.

76/15. A-hopper. Ustabilt trekk, fikk roterende BH - reservetrekk med pilot i liner på hovedskjermen - skjermene tvinnet seg så sammen - landing med sterk pendel i redusert hovedskjerm - hopperen sterkt forslått, men ellers uskadd.

DOMMERKURSET-75 forts.

Skal en ikke forsøke å gi en indikasjon på at en virkelig eger seg for det man prøver å bli? Selv vet jeg ikke om det har noen hensikt å fortsette, jeg har ingen dom fått. Nå skal det i rettferdighetens navn sies at Kjell Granbakken gjorde det han kunne i den grad tiden strakk til, slik at fias-koen ble ikke fullstendig.

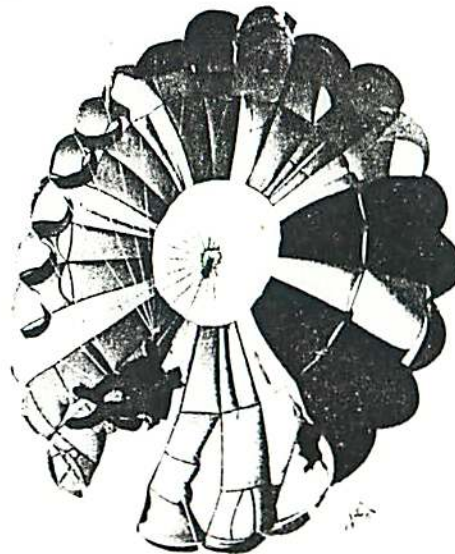
Det var jeg som kommenterte at innbydelsen til NM ble sendt ut på engelsk, og at regelverket ikke fantes på norsk. Jeg har aldri ment at Helge skulle oversette regelverket for oss, men det bør komme på norsk i ikke så alt for fjern fremtid. Vi er vel det eneste særforbundet innen NIF som ikke har regelverk på vårt eget språk. Det er forb.... tull at det offisielle fall-skjermespråket som Helge sier er til hinder for en norsk utgave. Hva med, for eksempel fotball og judo? Må man være språkmektig for å drive med det? En annen ting er at det er fullstendig latterlig å sende ut en innbydelse til et NM på et annet språk enn norsk. Det må vel være enestående innen NIF's historie.

Jeg har ingen som helst følelse av at jeg har gått noe dommerkurs. Derimot mener jeg at overdommeren under NM og TM ikke var redd for å øse av sine kunnskaper. Jeg lærte meget av ham.

FRITT-FALL

FALLSKJERMKLUBBER I NORGE:

ANDÖYA FSK, v/ Torbjörn Haugen, 333 skv, Andöya Flystasjon, 9480 Andenes.
ASKER & BÆRUM FSK, v/R.Albert Heimdal, Jongsåsvn. 17, 1300 Sandvika.
BERGEN FSK, 5069 Bergen Lufthavn.
BODÖ FSK, v/ Svein Johansen, Toppen 19, 8014 Hunstad.
DRAMMEN FSK, Boks 2106, Strömsö, 3001 Drammen.
GRENLAND FSK, v/Halvard Saga, Stavdal, 3726 Melum.
HA-G-L FSK, v/Arne Smebold, Björkan, 2390 Moelv.
HARSTAD FSK, v/Viggo Vang, BSIN, Boks 75, 9400 Harstad.
IKAROS FSK, Boks 14, 1405 Langhus.
KIRKENES FSK, v/lit. Iver Bye, GSV, Boks 130, 9901 Kirkenes
KJEVIK FSK, v/P.O. Baarli, Harald Hårfagresv.4, 4600 Kristiansand S.
NIMBUS FSK, v/Jan Botten, Björnemyrdalen, R.16, 1450 Nesoddtangen.
NTH FSK, v/Terje Lökling, Stud post 225, 7034 Trondheim/NTH.
OSLO FSK, v/Ulf Lökke, Rirghusv.9, Oslo 11.
PEGASUS FSK, Boks 30, 2201 Kongsvinger.
CINCLUS FSK, 2770 Jaren
STAVANGER FSK, Boks 17, 4051 Sola.
TROMS FSK, Boks 200, 9201 Bardufoss.
ÖRLAND FSK, v/lit. Per Knutsen, Adm.gr., Örland Flystasjon, 7130 Brekstad.



Disse rundkalottede arbeidshestene er visst i ferd med å bli utkonkurrert av firkantene. Bl.a. har BOFSK-hoppere kjøpt 5 STRATOSTAR og bestilt 2 til.

FALLSKJERM SEKSJONEN:

Formann:

Geo Wilson

Nestformann:

Ernst Bjurström

Sekretær:

Ole M. Martinsen

Medlemmer:

Helge Sandnes

Jostein Fjalestad

Varamenn:

Per Stai

Einar Thoen

Adresse: Nedre

Slottsgt 17, Oslo 1.

Til de som aldri lærer..... å hoppe Demo!

av F.O.Gaasøy

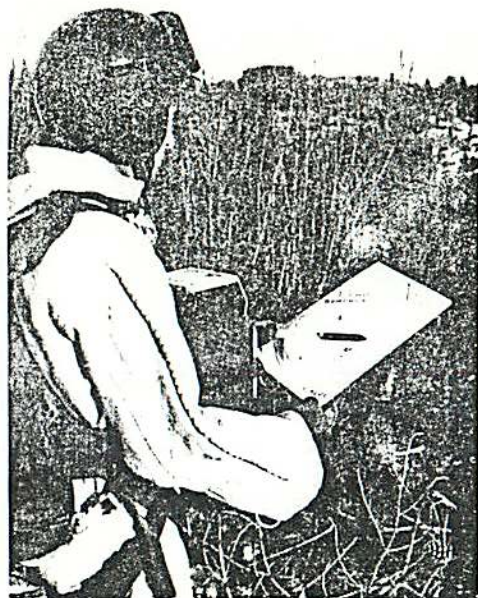
I disse dager markedsføres et nytt hjelpemiddel til bruk ved Demo..... Produsenten er det berømte Blomsterdalen Samvirkelag, tidligere kjent for sin Cronium Diamid lappespray til kalotter.

Demo-kompasset, som er det siste på markedet, er tenkt å tilfredsstille en spesiell type demo-hopper, og har en rekke fortreffelike egenskaper... Ved testing på årsfesten, mottok en av klubbens aktive en spesielt grundig utsjekk av HL. "Fritt-Fall's" redaktør, D-43, fikk da som første utlending beskue prototypen under streng bevoktning.

Ideen til demo-kompasset kom under en demo hvor Sigve Ölberg passerte landingsfeltet fremdeles hengende i 2000 fot.... Etter ca. 3 timer kommer han blek, men fattet snublende ut av den tykke kratt-skogen og spør: "E de her dokker holde te?" Publikum var da for lengst gått hjem. Bare HL stod tilbake for skams skyld og ventet på synderen.

Hvordan den samme Sigve noen uker senere tok gull i Vestlandsmesterskapet i lagpres, og senere stakk av med klubbmesterskapet, er fremdeles et uløst mysterium.

For interesserte kjøpere kan vi opplyse følgende: Kompasset medtas på



Överst ser vi hopperen like etter at han har landet i lite oversiktlig terreng. Kompasset kan holdes i venstre eller høyre hånd forran reserven.

Under til venstre er hopperen i ferd med å ta ut kurs til Demoens egentlige landingsfelt. På kompassets underside skimter vi bruksanvisningen... Fagkomiteen har forresten anmodet at det også bør være på Engelsk



ÖSTERSUND



Överst til venstre: Instruktør KENT OLSSON og linehopper KERSTIN FOLKESSON.... Överst til høyre: ANDERS BECKMAN. Nederst ser vi innlastning i bZ'en, også kalt "Apparaten No 1". Samtlige foto: GERT NILSMARK.

eridignetsmessige kvaliteter. Jeg pastar at hopperne i klassen 16-20 år produserer en langt større andel teknisk dyktige hoppere enn eldre årsklasser. Blant de ten-åringene vi har hatt som er kommet opp på C/D-nivå, har vi flere av våre beste RW-kanidater, og sogar to landslagshoppere. Jeg er overbevist om at vår største rekrutteringsbasis for topp konkurransehoppere i fremtiden vil være denne bubble-gum-gjengen.

Men - det er alltid et men, og i dette tilfellet et varsko til instruktørene: Disse guttungenes egenskaper, listet opp som positive ovenfor, har negative utslag. De har lite vett, for å si det populært (lite personlig erfaringsgrunnlag/liten erfaring/uredde). De er vant med å bli passet på (lærere, foreldre, purken, kinovakten) og betrakter ofte alt de klarer å lure seg til som fullt lovlig når de ikke blir tatt. De ser ofte ikke selv helt opplagte faremomenter, før de ser resultatet av det, eller de får alvorlige forklaringer. De er bestandig ute etter å imitere, uten å kjenne sine egne begrensninger. De må passes på av hoppmestre og instruktører, som må være forberedt på å være oppdragende fedre (og av og til mødre) for guttungenes. Oppsikt er nødvendig i en helt annen grad enn vi er vant med. Med dette mener jeg ikke hevede pekefinger og formaninger, men rett og slett at de alltid gis klare oppgaver, helst sammen med eldre, mer erfarne hoppere, og ikke overlates til sin egen oppfinnsomhet. Den kan være skremmende. Til gjengjeld for dette får instruktørene den beste tenkelige belønning: lærevillige, dyktige elever.

Et siste moment, og viktig: De er miljøskapere. For det første finner de seg alltid ganske fort til rette blant hopperne. Et av de forhold som helt sikkert skaper frafall blant de eldre elevene, er at en fallskjermelevs plass blant hopperne bestemmes av hans hopptekniske erfaringsnivå og hans innsats på hoppfeltet, uansett hvilken bakgrunn han ellers har. Mange av de eldre elevene har vanskelig for å akseptere at den status de har opparbeidet i samfunnet ikke teller, og at de er underlagt personer både av lavere sosial status og langt lavere alder, helt ned i ten-årene. De har rett og slett problemer med å være bunnen av stigen igjen.

Vår tyggegummigjeng har aldri vært annet enn underlagt andre, de er vant med å akseptere autoritet, og motsetter seg ikke det å være bunnen av stigen. Og spesielt tilfredsstillende er det for dem når de erfarer at det bare er å hoppe og stå på, vise gode takter og innsats, så stiger de raskere til akseptering og ansvarsposisjoner her enn de ville gjøre noe annet sted. Sammen med andre av samme gruppe lager de alltid en gjeng som er til stor muntrasjon for resten av folket.

Det er verdt å merke seg at dette gjelder de yngste (16-18 år). Så fort en eventuell artium er tilbaketrukket er fortryllesen brutt, og de stikk motsatte forhold kommer inn. (Det finnes unntak - ikke bli sure, gutter!)

KONKLUSJON: Å senke grensen til 16 år er noe av det mest positive vi har gjort på mange år. Erfaringene er helt entydige, og vi kommer til å få mye glede av denne elevgruppen, bare vi passer dem. Personlig synes jeg det er mere givende å ha med disse guttene å gjøre enn med de eldre elever. Det er jo alltid fristende for en instruktør å gå den minste motstands vei.

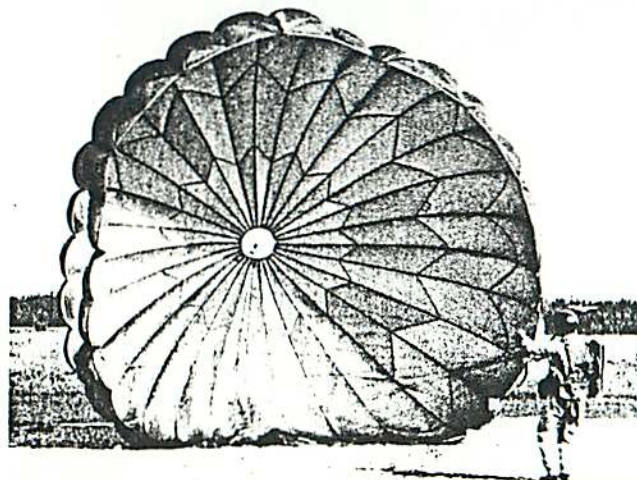
PS: Det er alltid litt lettere når man bruker eksempler. Jeg nevner derfor noen av de hoppere jeg kjenner som har hørt til (eller hører til) guttungenes (dvs. begynt hopping i 16-18 års alderen): Lars Thoen (D-sert 19 år gammel), Kato Hansen, Karl Amund Arneberg (SCR/SCS 19 år gammel), Peter Ness (SCR/SCS 18 år gammel), Tor-Erik Stranna, Bent Laursen, Pål Hansen. Selv disse få eksemplene skulle illustrere situasjonen.....

**Vi må øke antall
FF-abonnenter!**

Det er ikke meningen at vi skal tjene penger på bladet vårt. Ethvert overskudd går med til å gjøre bladet bedre med flere sider og bilder. Har du skaffet en abonnent i tillegg til deg selv?



Øverst til venstre ser vi ØFSK's søte elev MAUD OLSEN etter et elevhopp. Til høyre har vi nettopp spurt MAUD hva hun synes om nordmenn.....



Nederst til venstre har GJERT NILSMARK nettopp lardet i klubbens fine pitt. Det å treffe pitt-en med en 35' skjerm av denne typen er litt av en kunst. I bakgrunnen like over hjelmen til Gjert kan vi skimte hopp flyet på vei inn for landing.....

Utmerket fotograf: De to øverste bilder - GJERT NILSMARK. Nederste bildet: ukjent.

HAPPYNES IS A TEENY-BOPPER

AV EILIF NESS

D-22, 1/1-2

THREE-MAN STAR....

LITT OM ERFARINGER MED VÅRE YNGSTE FALLSKJERMHOPPERS.

For to år siden - etter mange og lange diskusjoner og vurderinger - vedtok seksjonen å senke aldersgrensen for fallskjermhopping fra 18 år til 16 år.

I løpet av de to årene vi har hatt ordningen har vi gjort endel erfaringer som det kan være greit å ta frem og studere litt. Uten å ha spesielle data å gå etter, virker det som om den klubben som har hatt størst andel elever under 18 år er RW-Club NIMBUS. Et kurs i 1975 hadde 8 av 11 elever under 18 år, og totalt har klubben utdannet ca 15 elever under 18, og ytterligere 10 som nettopp var fylt 18. Med andre ord et relativt bredt vurderingsgrunnlag.

Erfaringene kan lettest deles opp i de vurderingsavsnitt vi vanligvis bruker for elever av alle typer, sammenlignet med eldre elever. Det er en kjent sak at rekrutteringen kommer fra nokså klare aldersgrupper:

1. Hovedrekrutteringen, i aldersgruppen 25-30 år.
2. Övre gruppe: aldersgruppen 40-50 år.
3. Ungdomsgruppen: 19-22 år.
4. Barna våre: 16-18 år.

Den store masse har alltid tidligere kommet fra gruppe 1. En gjennomgåelse av utstedte elevbevis vil kunne bestemme den nøyaktige andel, men ingen er i tvil om forholdet. Dette er folk som har et etablert yrke, tjener som regel bra, er gift og har gjerne barn. Etablerte i samfunnet. Vi har tidligere filosofert over frafallsprosenten osv. (Se Fly-Nytt nr. 1/1972) og funnet at den er ca 85%, dvs. ca. 15% av elevene blir hoppere. Fra denne kategori (25-30) er vel tallet rundt 20%.

Gruppen 40-50 år synes kanskje ikke stor nok til å ta med, men et lite tilbakeblikk vil vise at det skjelden er et kurs noe sted som ikke har en av nevnte kategori med blant elevene. De bør imidlertid nevnes spesielt, fordi de, til tross for iver og energi og førsteklasses konsentrasjon under kurset, har den nest høyeste frafallsprosenten innen sporten, anslått til over 90%. Det er sjelden at en elev over 40 år fullfører frem til fritt-fall stadiet.

(Den høyeste frafallskategori er ikke tatt med her, da den ikke er avhengig av aldersfordelingen, nemlig kvinner. Mindre enn 5% av alle kvinnelige hoppere kommer frem til B-nivå).

Ungdomsgruppen (19-22 år) er ikke ubetydlig. Den største delen av disse kommer inn under eller i forbindelse med militærtjenesten, befalskolen o.l. Det er imidlertid nokså klart at de ikke oppviser noen spesiell høy fortsettelsesprosent, snarere tvert imot, uten at noen entydig grunn kan finnes. Ofte nevnes at de gjerne går over i en utdannelsesfase i sitt liv, og får dårlig råd, men jeg har aldri riktig trodd på dette argumentet. Faktum er at de ligger på ca. 15% eller under, uansett årsak.

Hva så med barna våre?

Først og fremst er de lettere å instruere i grunnleggende utdanning. De er alltid skoleungdom, vant med forhold lærer/elev, og aksepterer autoritet mer eller mindre automatisk. De kan være litt svimete, og er svært ofte nokså initiativløse under bakketrening. De er smidige og ustive, med raske reflekser, og vanligvis med bedre reaksjonsevne enn selv ubetydlig eldre elever.

Når de først har startet på kurs, er de som regel i fyr og flamme i høyere grad enn andre elever, og står på så det er en fryd. Når de kommer over på

HOPP FRA VARMLUFTSBALLONG.



Sveriges første fallskjermhopp fra varmluftsballon! Ja, det kunne man faktisk lese i avisene i juni 1974.

I Östersund arrangeres det hver sommer en stor utstillingsmesse, "Expo Norr", og i 1974 hadde en Husvarna-agent ordnet det slik at 2 hoppere skulle være med varmluftsballon "Örnen II" opp fra messeområdet.

"Örnen II" tilhører förövrig Ballongklubben Andree i Gränna. De begynte med å gjøre et prøve-løft i det stille, og den 29 juni tok de av fra Frösön, langt borte fra verdens interesse, og svedde ut over Storsjöns vatn. Passasjerene utgjordes av Axel Madsen, pilot, samt fallskjermhopperne Kurt Anderzohn og Olle Larsson.

Ca. 2 km fra startplassen hoppet de ut i en høyde av ca. 1000m - 1500m. Landingen ble bløt, et beregnet vann-hopp i Vallsundet. Ballongen landet i Marieby, sørøst av Frösön.

Dagen etter er den offisielle utsprangsdagen, og laget er samlet midt inne i folkemengden i Expo- området. Pilot: Madsen, hoppere: Lennart Lundholm, Gällö, og Olle Larsson, Frösön.... Vinden er omkring 3-4m/s og forholdene ellers ligger godt tilrette.

Etter at ballongen er lagt utover på bakken begynner fyllingen av varmluft. Dette skjer med gassbrennere som utvikler 2000 hestekrefter med sine 1000 grader Celsius. Fallskjermhopperne tar et ømt farvell med sine nærmeste, og entrer inn i korgen. D.v.s. at de fikk sitte på korg-kanten og holde seg fast i korgens bæreliner. Så, under enorm jubel fra tilskuerne, stiger Örnen-II opp mot himmelen. Piloten braser på for fullt og stigeastigheten er 1550 fot pr. minutt! Høyere og høyere stiger en av Sveriges 12 varmluftsballer. Høyderrekorden sies å være 14000 m, men ca 3 km borte og i en høyde av 1100 m er det tid for hopperne å forlate farkosten. Utsprangsøyeblikket bestemmes naturligvis av piloten, han må nemlig kutte varmen en viss tid før første utsprang. Dette for at ballongen ikke skal skyte oppover ved den plutselige vekt-minskningen. Olle er førstemann ut, og ca 30s senere følger Lennart. Begge landet som planlagt i Brunflöviken. Ballongen forsatte noen mil, ivrig forfulgt av ballongfolket fra Gränna, for til slutt å lande i Fåker.

Denne hendelsen var så vellykket at flere av ballongfolkets medlemmer tok og meldte seg på fallskjermhopper-kurs. Kurset er forlengst avviklet, og blandt deltagerne finner vi ballongfører Helena Oddbjörn fra Gänna som nettopp var med i et TV program om ballongflyging, men der hun også la inn et godt ord om fallskjermporten.

Red vil gjerne takke Conny Liljeteg for hans artikkel om Östersuns Fallskärmsklubb, og om hoppmiljøet derfra. I Norge har vi enda ikke hoppet fra ballong, men Bodö FSK er vel de som ligger nærmest i löypa med sitt gode samarbeid med Bodö Ballong Club, förövrig Norges første.

Våkn opp hoppere!!!

Även Sverige har en fallskärmstidning



**SVENSK
FALLSKÄRMSSPORT**

Utkommer 4 ggr/år

Pris: 20 Skr

Prenumerera Du också!

Adress: Källavägen 94, 221 46 Lund, Sverige

NAVNESKIFTE:

Tidligere SNOOPY FSK har nå skiftet navn til CINCLUS FSK. Klubbens postadresse er fremdeles: 2770 JAREN.

Vi kan ellers nevne at klubben har slått til og bestilt hele 34 abonnement av FF.

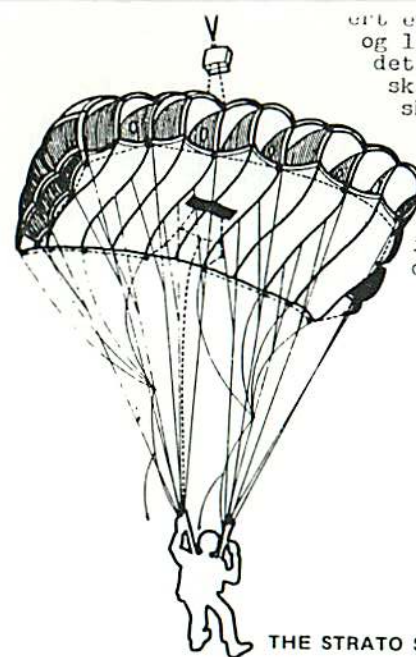
VETERANSIDEN: REIDAR VANGEN D-5



Norges første Norgesmester i fallskjermhopping, Reidar Vangen D-5, sees her i midten i samtale med dengang (1964) Sjefen for Hæren, general Frisvold. Skøyern til venstre er ingen andre enn den sagnomsuste D-1, David Jansen...

Dagens NK i Garden heter idag Reidar Vangen. Yrkesmilitær, Major, men en sann veteran i militær og SIVIL fallskjermhopping. Fallskjerminteressen har nok ligget latent i gutten for da Hærens Fallskjermjegerskole ble startet i 1961, var han selv sagt å finne på det første T-10 kurset. Knappt et år etter var han avansert til hovedinstruktør på skolen. I 1963 gjennomgikk han så det første fritt-fall kurset i Norge. Lærere var Skarland og Vik Strandli. Reidar sier selv at dette var en spennende tid. Han kommer aldri til å glemme de første fritt-fall.

I 1963 skjedde det gledelige at Zacken Backer tok initiativet og startet den sivile hoppvirksomheten i Norge. Reidar ble selvfølgelig en av støtte-spillerne i den sivile hoppings pionertid. Ikke har han tall på de kvelder og helger han brukte til å lære opp sivile hoppere. Allerede i mai 1964 ble det første Norgesmesterskap arrangert på Trandum hoppfelt. Og hvem andre enn Reidar ble vår første Norgesmester. Senere deltok han i militært VM i Pau i Syd Frankrike, og sivil VM i Leutkirch. Plasseringene ble selv sagt



THE STRATO STAR by Paraflyte

ert etter de krav som RW-hopperne setter høyest: liten og lett, og med lav åpningssjokk. Og for en skjerm det ble! En av de enestående egenskaper er at idet skjermen åpner så vil den ikke ,som så mange tror, skyte fremover, men oppføre seg mere som en TU. Den kan da styres med løftestroppene. Full fremdrift ordner hopperen når det passer ham. Etter som skjermen ble mer og mer populær i USA, ble det snart klart at den også var en fantastisk stil/pres skjerm. I det Amerikanske mesterskapet i 1975 var deltagerantallet 115, og av disse var det 45 som brukte STRATO STAR! og de tok premiene

Specifications

Wing Span		15 ft.
Wing Chord		13 ft.
Wing Area		180 sq. ft.
	<i>Rate of descent</i>	<i>Speed Range</i>
Glide	14-16 f.p.s.	18-22 m.p.h.
50% brakes	10-14 f.p.s.	9-12 m.p.h.
75% brakes	10-14 f.p.s.	6-8 m.p.h.
100% brakes	16-20 f.p.s.	0.5 m.p.h.
Stall	22-26 f.p.s.	0 unstable flight
Full glide to		
flared landing	2.5 f.p.s. (with proper technique)	
Weight of canopy,		
deployment back and back pack		13 lb.



Som vi ser av tabellen over veier skjermen sammen med innerbag og kontainer bare 6,5 kg.

Helt til venstre ser vi en av de små rundkalotter som RW-hopperne bruker. Denne bærer navnet "PIGLET II". Den har en diameter på 21" og veier bare litt over 4 kg.

Det er nettopp denne skjermen som de nybakte verdensmestere i RW, Captain Hook's Sky Pirates, brukte. Den er produsert av firmaet PARA-GEAR.

Til høyre ser vi en annen RW-skjerm med navnet "SIERRA".

Hva blir så konsekvensene av alt dette nye utstyret? Vel, det er ikke lenger godt nok å kunne hoppe RW. Utstyret er og blir en viktig del av sporten, og når vi er ferdig med elev-stadiet innen RW-hoppingen så er det på tide å forhøre seg blant veteranene om hva slags utstyr vi trenger. En slags trøst er det at skjermene som lages i våre dager har ganske lang levetid og en relativt høy gjenkjøpsverdi... PC'en har jo vært konkurranse-skjerm i ganske mange år nå, og "forstå seg på ære" i Amerika spår at STRATO STAR og dens brødre vil være dominerende de neste 5 år. Så vi får se. Her i Norge er den enda helt ny, og bare to mann, Arne Lien, NTHFSK, og Jarle Kjelling, Bergen, som kan sies å ha en viss erfaring med akkurat den skjermen, men begge er begeistret for dens skjerm-egenskaper.....

Vi tar her for oss utdrag fra den amerikanske ulykkesrapporten for 1974. Hensikten med slike innlegg er å lære av andres fatale feil, og ikke blott til underholdning. Utdraget er fra PARACHUTIST og er skrevet av Jerry SCHRIMSHER og Alan C. WEBB. Før vi vurderer disse ulykker må vi ha klart for oss at det er mer enn 20 000 aktive fallskjermhoppere, samt like mange som gjennomfører 1 til 5 hopp før de gir seg. I 1974 ble det i USA utført over 1 million fallskjermutsprang! Statistikk er overfor et komplisert forhold nokså intetsigende, men likevel: USA produserte ett dødsfall pr. 31 250 hopp. Det viktigste er kanskje at forfatterne av originalartikkelen mener at kun 2 av de 32 ulykker i 1974 skyldes ren og skjær uhell, mens de øvrige 30 må tilskrives menneskelig svikt. Fordelingen av ulykker de siste 7 år ser slik ut:

TABLE I
Fatal Parachuting Accidents by Cause, 1968-1974

	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
Collisions in freefall or on opening	4	6	1	3	2	7	0
No Pull	1	10	5	2	4	1	2
Low Pull	3	0	5	5	3	1	1
Malfunctioned main with reserve problems	9	19	14	17	20	23	18
Landing impact	1	1	2	1	1	1	0
Drowning	2	1	2	6	2	3	1
Electrocution	0	0	0	2	3	0	2
Other	0	0	0	0	0	2	5
TOTAL	23	37	29	36	35	44	32

No Pull: Omfattet en elev med almindelig god progresjon som på 15s FF skulle øve på svinger (180 høyre og 180 venstre). Svingte kontinuerlig til høyre inntil han traff bakken. En annen elev med 33 hopp og med god progresjon skulle øve svinger fra 5500'. Begynte venstre sving som ble korrigert en gang, men som fortsatte helt ned til bakken.

Low Pull: En elev hadde hatt problemer med ukontrollerte flatspinn, dårlig progresjon og lange intervaller mellom hvert hopp (12 hopp de siste 7 mndr). Dette minner deg kanskje om en du kjenner? Brukte lånt utstyr med uvant håndtak. Etter en fin utgang fra 5500' gikk han inn i et flatspinn til høyre. Ble oppservert panisk leiting etter håndtaket som til slutt ble trukket i tretopp-høyde. Delvis skjermåpning før eleven traff bakken. Andre elev hadde gjort god progresjon med 27 hopp på ett år. Hoppet ble utført fra 5500' for å øve på svinger. Mistet kontroll på en venstresving, men klarte å stoppe denne i ca 1000'. Gikk så over på rygg, men trakk ikke før i 150'.

Malfunctioned main with reserve problems: 56% av alle ulykkene kom inn under denne gruppen. En hopper fikk streamer på sin PC, men reservens pilot-skjerm hengte seg opp i PC'ens venstre styrehåndtak. Hopperen hadde ikke kniv.... En elev fikk BH, men reserven ble ikke kastet hardt nok ut og floket seg dermed inn i hovedskjermen. Et knust fotoapparat ble funnet i elevens hånd og kan kanskje forklare dårlig utkast av skjerm.... En elev hadde mange ustabile FF bak seg da han gjennomførte en ustabil 10s FF, og i tillegg var pilotskjermen festet direkte til toppen av hovedskjermen. Hovedskjermen feilfunksjonerte, og reserven åpnet seg ikke. Mye tyder på at reserven hadde viklet seg rundt hovedhåndtaket som eleven ikke kastet fra seg.... To elever gjennomførte kontinuerlige forsøk på å trekke hovedskjermen helt til de traff bakken. En erfaren hopper med 300 hopp hadde en streamer helt ned, og en elev med 7 perfekte hopp oppdaget ikke at han hadde en streamer... To elever trakk reserven for lavt... Det var 4 til-

fallskjermklubb kan varte opp med en forkvinne. Men SFSK har utmerket seg på mere enn en måte: ikke nok med at den er blitt en av landets mest aktive klubber, men i det nyvalgte klubbstyret sitter det nå 2 kvinner. Foruten å velge TORDIS KOPFERDAL til sekretær, gikk årsmøtet like godt hen og valgte LIV JØRSTAD til forkvinne for sesongen 1976..

LIV er 32 år, desverre forlovet, og er adjunkt av yrke. Til sommeren vil hun desuten gå opp til avsluttende eksamen ved Sosialskolen i Stavanger.

I hele 14 år har hun drevet som aktiv orienteringsløper, men lumbago satte henne utenfor, og hva var da mer naturlig enn å satse på fallskjermhopping? Pr. idag har LIV 55 hopp og ligger på B-sert nivå. At hun er kommet for å bli bevises ved selveid US PAP, styrbar reserve, og MINI.(REI)



Har du som instruktør merket hvor mange elever det er som får sine første utsprang underkjent? Svært ofte foretar de en fin baklengs salto p.g.a. dårlig press.

Men det er i grunnen ikke så rart i og med at det er første gang eleven prøver et slikt utsprang, og i og med at det er så vanskelig å simulere samme situasjon på bakken.

I et forsøk på å rette på dette forholdet må alle førstegangshoppere i BCFK gjennomføre utsprangsprøver fra svømmebasseng-kanten. Eleven på bildet overst ville aldri ha fått sitt første fallskjermhopp godkjent. En slik utgang fra staget og han ville ha gjort en baklengs salto. Men etter 6 hopp i basseng-et, mestret han utspranget fint.



Se nøye på denne nøkkel-osten! Enhver med vettet i behold kan se at denne osten er spesiallaget for PARA-PLANE og STRATO-STAR eiere! Foto: Geo Wilson.

Den kjente redaktøren i PARACHUTIST, Charles W. Ryan, har ikke sett seg istand til å flytte sammen med USPA og går dermed av. Det er enda ikke kjent hvem som skal erstatte Chuck. Januar nummeret 1976 blir dermed hans siste redaksjonelle jobb.

En amerikaner ved navn Harald Lang hoppet for første gang i 1948, 19 år gammel. Idag er han den eneste instruktør som i sivil regi har utdannet over 3000 førstegangshoppere!

USPA har nå flyttet fra vest- til østkysten, nærmere bestemt:

806 15th STREET, NW
SUITE 444
WASHINGTON, DC 20005
USA

NYTT FRA ENGLAND

av John R. Nickolls
D-823

Det var meget hyggelig for meg å få hilse på EILIF NESS og hans kone under hans besøk i vinter.

Vel, hvilket år har ikke dette vært! Første artikkel i 1976 må nok bli et tilbakeblikk på sesongen 75. Mange her i landet tror det vil gå mange år før vi får en så fin hoppesong. Selv om vi skulle befinne oss midt i en økonomisk krise så har antallet med nybegynnere steget jevnt, og bare på dette hoppfeltet gjennomførte vi over 10 000 hopp. Dette blir mere enn en og en halv gang 1974 resultatet! De andre hoppsentra har også opplevd en lignende utvikling. Resultatet er da at 75 ble et fantastisk rekord-år for Engelsk fallskjerm sport.

Vi har nok hatt våre tragedier også, desverre. Ved to anledninger mistet hoppere livet, men disse ulykkene har vi omtalt i tidligere artikler. Den ene hopperen som druknet under Demo-hopping på grunn av at han ikke brukte flytevest tilkørte egentlig Hærens fallskjermforbund, og skulle dermed ikke registreres som sports-ulykke. Men dette forandrer dog ikke det faktum at en av våre ikke lenger er med oss. Den andre ulykken var særlig sjokkerende da den involverte en ung kvinne under førstegangshopp. Pilotskjermen var ved en feiltagelse festet direkte i toppen på hovedskjermen, og ikke i strömpen. Resultatet ble en streamer, og hun gjorde ikke forsök på å trekke reserveskjermen.

Jeg bör kanskje nevne at helt frem til midten av 75 så var elevskjermene utstyrt med PUTT-systemet, og pakket i strömpen. Men etter den siste ulykken og tidligere erfaring, så har en mer og mer gått over til POD eller "Bag deployed parachutes" på de første hoppene. Dette systemet er bassert på at "Bag-en" blir hengende igjen etter flyet når eleven hopper ut. Vi begynte med dette systemet i juni og resultatene har vært oppsiktsvekkende gode! Vi har rett og slett ikke hatt feilfunksjoner! Det ser ut som dette systemet (de fire første hopp her i Peterborough) blir obligatorisk her i landet innen utgangen av dette året. Men vi har dog fremdeles noe igjen å lære da en bag-utløst kalott på Weston-on-the-green fjernet en del av halen på en Cessna 206! Det sies at drop-hastigheten ikke bör være for høy. Det ble også sagt at den eneste grunnen til at flygeren klarte å lande med flyet var at han ikke hadde fallskjerm med seg!

Cessnaen som jeg fortalte om forrige gang, den som traff bakken hengende etter en 24' reserveskjerm, kunne ikke repareres og er havnet på skraphaug. Vel, dette er alt for denne gang. Hopp mye men tenk på sikkerheten.....



AUTOMATÅPNERE, JA-----

De virker ikke alltid. Her er Helge Johnsen's Sentinel/Sentry etter prøvekast fra 3500 fot med 50 kg sandsekk, i 15 kuldegrader.

Åpneren var montert på instrumentbrettet, som selvsagt (ifölge Murphy's lov) landet underst, sekken oppå.

Stoppeklokken fikk Helge byttet mot en ny, uten å betale noe: Urmakeren hadde aldri sett en så flat stoppeklokke, han ville ha den som suvenir.

Som en kuriositet kan nevnes at overnevnte instrumentbrett er i fullt bruk. Eier: Red. D-43 (de siste 5 år.)

etter dette vellykkede hoppet reiste Haakon Quiller og Leif Lier rundt om i Sör-Norge og holdt oppvisninger. Som regel var det Lier som fløy, men våren 1922 var det sersjant J.B.Stang som fløy ham i sin Friedrichshafen FF49, et sjöfly som var registrert "N-3". Quiller holdt også oppvisninger i Mellom- og Sör-Europa, bl.a. i Italia. I 1929, samme året som Leif Lier forsvant sporlöst i Sörishavet, emigrerte Haakon Quiller til Australia. Også her ble han en fallskjerm pioner, idet han deltok i noen av de første fallskjermoppvisninger fra Parafield Aerodrome i Adelaide i Sör-Australia. Her hoppet han fra sörre fly som Fokker Universal.

Våren 1931 dro han videre, denne gang til New Zealand hvor han skulle möte sin skjebne. Med hele 10 års hopp-erfaring, og mere enn 200 hopp på baken, skulle Quiller være hovedattraksjonen ved et stevne i havnebyen Oamaru, sör for Christchurch. Men da stunden kom, sviktet hellet ham, fallskjermen foldet seg ikke ut, og Norges første fallskjermhopper ble drept på stedet den 2. mai 1931.

Han ble begravd under full militær honnör på Bromley Cemetary i Christchurch. På gravstedet, som byen bekoster holdt i vakker stand, står det på den gräsorte marmorplaten: "Haakon Quiller, Norwegian parachutist, accidentally killed at Oamaru, N.Z. 2nd May 1931."

Den andre norske fallskjermhopperen fra mellomkrigstiden, Ole Næss, begynte å hoppe noe senere enn Quiller, men nådde i sine dristige fallskjermoppvisninger et större og mer luftinteressert publikum.

Våren 1935 deltok han i et stevne som Norsk Aero Klubb arrangerte på Öyeren. Her hoppet han fra Alf Gunnestads Avro Avian LN-ABF med ialt 35 000 tilskuere. Men også han skulle få möte sin skjebne i fallskjerm snorene.

Lördag 5. juni 1937 kunne folk lese i avisen om den "redselssfulle fallskjermulykken", under det store flystevnet i Tönnsberg. Ulykken skjedde da Ole Næss hoppet fra 1200 fots höyde. Skjermen fanget ikke luft, og han styrtet til jorden som en stein. De vel 12 000 tilskuere som overvar flystevnet trodde först det bare var en fallskjerm med vekt som var blitt kastet ut, og ingen ante at en ulykke hadde skjedd för en sykebil kom og hentet Næss til fylkessykehuset i Tönnsberg. Her kunne legene bare konstatere at Ole Næss var död...

Fotoserien

"Minneverdige Brak"

.....



Vestlandet har tidligere vartet opp med en annen i denne serien, nemlig den legendariske PARAGAS. Her ser vi imidlertid Erik Birkeland foreta en braklanding på en Demo ved Bergenshallen i 1973.

Det hörer med til historien at Birkeland her overlevde landingen....

Skulle du ha et lite bilde som viser en eller annen uortodoks landing, så vær så snill og sende det inn til RED.

Foto: Geo Wilsor.

instruktører med C/D-rating.
 Stiltrening: Kompetent stil-instruktør.
 Presisjonstrening: Kompetent Pres-instruktør
 RW-opplæring: Kompetent RW-instruktør (C/D-rating)
 Avansert RW (Konkurransetrening): Kompetent RW-instr. med konkurranse erfaring.

Vi må frem til systemer der våre GODE hoppere, som vi idag har i dusinvis i klasse 500 hopp og over, blir tatt vare på av forbundet, ikke tilsidesatt på grunn av papirbestemmelser om irrelevante teorikrav. Vi trenger dem som instruktører, det ligger tusenvis av hopps erfaring og hundrer av systematiske treningshopp nedlagt i disse hoppere - VI HAR IKKE RÅD TIL Å MISTE DEM. De må gis instruksjonsstatus, og BRUKES. De kan ikke forventes å øse av sin lommebok for å gjøre klubbens og forbundets arbeidsoppgaver: å lære folket å bli gode hoppere. De må tilbys instruksjonsoppdrag rundt om i klubbene: Forbundet betaler reise, klubbene betaler hoppene. Det er en god investering.

Så meget for det generelle: Renske opp i systemer og bestemmelser - nye instruktørkategorier, fri fra låste NIF-tankebaner - operative bestemmelser som fremmer hoppingen, ikke vanskeliggjør den - vesentlig skarpere krav til instruktørers hopptekniske kvalifikasjoner.

Så til de spesielle målene:

Ad.1: For å få opp kvaliteten i toppen, den som skal trekke med seg de ned-enfor, skal KRAVENE for å kvalifisere HEVES. Men samtidig skal hopperne HJELPES. Størretreningsstøtte, preferering av de dyktige, topp trenere tas inn fra utlandet. Ta inn en topp stiltrener i stjerneklasse. Ta inn en topp RW-hopper i VM-klasse. La hopperne føle at de blir tatt vare på.

For de som er under toppklassen, skal det gis videregående trening og opplæring. Det betyr ikke at det skal syes puter under armene på annenhver 35-hoppsvidunder som blir så mye skrytt av at han tror at han er VM-kanidat. Krav for å være kandidat til forbundsstøtte må minst være plassering i øvre tredjedel av kl.II i NM, eller de to første plassene i en klubbkonkurranse av brukbar størrelse. Og selv sagt et klart tilbaketog C-krav ferdighetsmessig. Videregående opplæring må reserveres de som virkelig viser takt og er jevne i prestasjonene, ikke de som har stabilitets-problemer.

Utgangspunktet skal være at FØRST skal hopperne lære å hoppe, DERNEST vise at de er gode nok til å bli tatt vare på, og SÅ kan vi starte opp med arbeidet med å få frem konkurransehoppere. Til gjengjeld skal det satses på SOLID støtte.

Ad.2: Mere hopping pr aktiv hopper - det må løses ved å hjelpe klubbene til billigere hopping. Veiledning i å løse flyspørsmål. Premiering av klubber med høy aktivitet. Subsidiert av de som viser gode resultater. Hoppavgiftsstøtte til klubber som holder høy hoppintensitet i forhold til antall aktive. Preferering av klubber som lager rabattordninger.

Ad.3: Større bredde klubbens oppgave. Flere elever betyr at de må gis motivering for å skaffe seg elever. Støtte og velvilje fra forbundet må gjøres avhengig av klubbens rekruttering. Fortsettelsesprosenten vil komme med øket instruksjon og veiledning. Sats på yngre hoppere.

Ad.4: Vi må oppmuntre til dannelse av klubber på nye steder. Det er de eksisterende klubbene som må hjelpe til her, forbundet kan lite gjøre. Hjelp nye klubbannelser, det betaler seg alltid. Lån ut instruktører, lag fellesopplegg med fly og hopping osv. osv.

Arbeidsoppgavene er mangfoldige - mulighetene store. Det er ikke gjort på et år. Det vil ta mange år å få frem synlige resultater. Men en



A.S. PARASERVICE

LARS THOEN - EILIF NESS
 over 2000 hopps erfaring til din tjeneste.

STRATOSTAR ?

STARLITE ?

eller noe
 annet

**SUPER
 STRAUN ?**



KANSKJE MONTERT I
 VERDENS BESTE RW-RIGG:

TRIMPIG !

HVA DU ENN TENKER PÅ AV UTSTYR -
 RW-AKTIG ELLER VANLIG -

Vi fører alle typer utstyr, og
 kan hjelpe deg med råd og vink.

VI VET HVA DU TRENGER
 - HVIS DU VET HVA DU VIL.

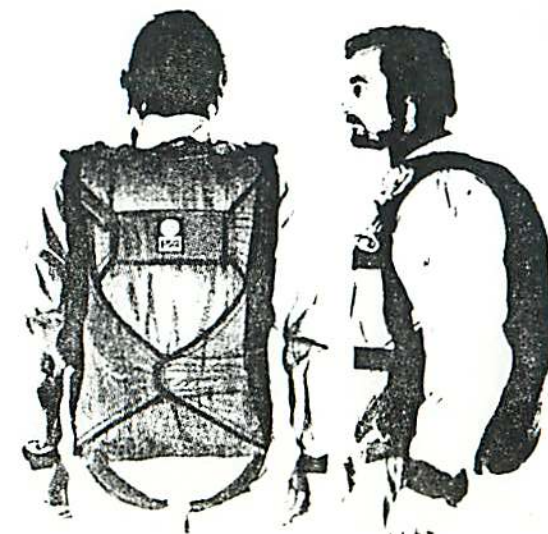
A/S PARASERVICE

TELF: 032 - 11942

032 - 12625

BOKS 343

1601 Fredrikstad



PARA-BRYLLUP I STAVANGER FSK

Vi er litt sent ute med gratulasjoner til de impliserte i Stavanger FSK's første para-bryllup, men bedre sent ..

Den 8 nov 75 tok GUNNAR, D-99, skrittet fullt ut og giftet seg med MARIT, en av klubbens kvinnelige A-hoppere. Kleppe hadde vært for grådig for lenge. Vielsen fant sted i Haslum kirke, Oslo, med Burre Sotberg og Tordis som forlovere. Skøyerturneren Gunnar kunne ikke dy seg, men måtte selvfølgelig stå på hendene foran alteret.

Senere på dagen gikk ferden tilbake til Stavanger hvor de ble møtt på Sola av gjengen. Hjemme i Para-huset hadde fest komiteen gjort alt klart, og middag, skåling, taler og sang varte til kl.22.

Etterpå var det dans i atelieret.....

Den nye baren "Cut away bar" ble åpnet. De som ble for "brisen" ble satt inn i et seletøy, og når de ble for "rørete" ble de ganske enkelt "cut-away".

På bildet ser vi Gunnar og Marit med lille PC på fanget. Og så venter vi på at Marit setter ut sin første på line.



Til Salgs:

PC MK-1 kalott med strømpe og pilot skjerm. Helrød farge. Hoppet 240 hopp. Pris: Kr.2400,- (Nyinnkjøpt 1972.)
Henvendelse: B.D.Lyng, Hernesvn.29, 8000 Bodø. Telf.job: 081/23040.
Telef.privat: 081/22135 etter kl.1800.

PC, MK-1 kalott med strømpe og pilot-skjerm. Helgul farge. Hoppet 206 hopp. Nyinnkjøpt 1972. Pris: Kr.2400,-
Henvendelse, skriftlig til: Karl Norman, Skeiddalen 24, 8012 Skeid.

PC MK-1 kalott med strømpe og pilot-skjerm. Fargene sort-rød-gul. Hoppet 290 hopp. I meget god stand. Selges for kr.2300,-
Henvendelse: Ragnar Schölberg, Skjærstadveien 8, 8000 Bodø. Telefon jobb: 081/24751.

T-skjorter. Oslo Fallskjermklubbs T-skjorter fåes ved henvendelse til Björn Bakke, Sagdalen, 1900 Fetsund.

Har du noe hoppststyr som skal selges, så send kr.10,- og ordlyd til FF.

Hopp ut i det! Abonner på

Faldskærmsspringer

UDGIVET AF DANSK FALDSKÆRMS UNION

Send N.Kr.36,- på sjekk til: HANNE BURMESTER, Lobeliavej 6, 9380 Vestbjerg, DANMARK.



BREV TIL BERNARD

KJÆRE BERNARD - - - -

Både du og jeg skrev vise ord i Fritt Fall etter forrige årsmøte i F/NLF. Tiden er kanskje moden til å se litt tilbake i tiden - - - Når det gjelder styre og stell i det forgange år, ville det være fristende å lekse opp alle elendigheter som man kunne klare å trykke ned på papiret - noen med rette og andre kanskje med urette. Enkelte ting sitter godt fast i oss enda - ting som kunne vært unngått.

Men la 1975 være 1975, en tragikomisk konkurransekomite være det den er (eller retttere sagt: var). Et styre der endel av de omsungne kompetente tillitsmen så og si ikke har møtt i det hele tatt, og som knapt har visst hva det ville, er ikke noe å fylle spalter om.

La oss isteden prøve å formulere litt erfaringer:

Det synes å være på tide å få et Seksjonsstyre bestående av AKTIVE, DELTAGE- ENDE, ERFARNE HOPPERE. I alt for stor grad har de aktive topphopperne latt humla suse og vært glad til at de har fått noen til å stille i styrer og stell for seg, slik at de har kunnet stulle med sine egne ting uten å plagges med papirer og slikt. Men tyter og klager gjør de selvsagt allikevel.

Hu bør de inn i styret selv, så de kan få vist at de kan gjøre noe de også utenom å dette ut av flymaskiner. Kanskje de blir litt bedre hoppere av det, til og med...

DET VI TRENGER ER ET PROGRAM! Hva er det vi vil? Hvordan vil vi det?

- MÅLET MÅ VARE:
1. Kvalitetsmessig bedre hopping. Det betyr bedre presisjonsresultater, bedre stilltider, raskere, større og sikrere RW.
 2. Mere hopping. Det vil si flere hopp pr år pr hopper.
 3. Større bredde. Det betyr flere elever pr klubb, større fortsettelsesprosent blant elevene.
 4. Større utbredelse av sporten. Det betyr flere klubber.

Der har vi jo litt å pusle med. For å få til dette er det endel ting vi må gjøre generellt, før vi angriper hvert enkelt av punktene:

Vi må få oss et system der den operative del av hoppingen (HL, HFL, HM, HI,) etc. i langt større grad enn idag blir knyttet til DYKTIGE HOPPERE, det vil si at vi må oppmuntre disse til å delta i organiseringen av hoppingen, istedenfor å låse denne til de som bare er rent kursmessig og administrativt kvalifisert. Kort sagt: Den operative hoppingen må fris fra tilknytningen til Instruktørbegrepet, og isteden gis en Operasjonsstatus, tilknyttet sertifikatet. Instruktører instruerer, hoppledere leder hoppingen. Det er helt klart idag at det IKKE er de hoppteokrisk dyktigste hoppere som er våre instruktører. Våre beste konkurransehoppere er idag i stor utstrekning uinteressert i instruktørstatus, annet enn i den utstrekning de er tvunget til å ha det for å kunne hoppe. En stor del av våre instruktører er fullt kvalifisert utdannelsesmessig, men meget beskjed nt utstyrt hoppteknisk. Det er derfor meget lite de kan tilføre videregående hoppere på feltet.

Målet må derfor være: Å få gitt de DYKTIGE, ERFARNE hoppere en operativ status for drift av all vanlig hoppvirksomhet. Å få gitt våre instruktører forutsetninger for å tilegne seg DYKTIGHET og ERFARING som fallsjermhoppere utover teoretiske kvalifikasjoner.

Altså: En ny kategori hoppledere: Mindre teori, mer erfaring. Nye krav til instruktører: Vesentlig høyere krav til hopperfaring og hoppteknisk ferdighet enn idag.

Vi trenger en ny inndeling av hopping: etter hva slags hopping som skal utføres.... Elevhopping: Kompetent elev-HL. (Frem til B-sort). Videregående sertifikatkvalifisering: kompetente videregående

Gjitt tra en noppers loggbok

av Torbjørn Haugen, D-101

Etter hvert som sidene i loggboka fylles ut blir det uvilkaarlig innimellom enkelte hopp som eieren av boka husker spesielt godt, og kanskje noen som han helst vil glemme. Her er historien om en av de sistnevnte loggførte hopp. Hovedaktørene var hopperen, D-101, flygeren Paul, og et lite lav-vinget toseters skolefly av typen American Aviation AA-1 Trainer. Historien starter en nydelig mandag morgen i oktober 1974 på Yolo hoppfelt litt vest for Sacramento, California. Det var helligdag og man regnet med mye hopping utover dagen. Overkeken som jeg var hadde jeg stilt så tidlig at bare noe få var kommet. Paul var en av disse. Han var en erfaren hopper med over 500 hopp, og vi hadde hoppet sammen flere ganger. Denne morgenen skulle han først fly overnevnte fly bort til en annen flyplass bare 5 - 6 km borte. Nå lurte han på om jeg hadde lyst på et gratis-hopp. Hvem har ikke det? Men et godt hoppfly var det ikke, så her måtte trenes utsprang først! Med reserven på magen var det såvidt plass til å reise seg opp i cockpitten. Canopy'en måtte først skyves bakover, men denne måtte en ikke holde i for da risikerte en at den gikk ut av lås og forsvant. Altså måtte jeg holde meg fast i kanten på frontglasset når jeg skulle ut på vingen. Jeg tok plass til høyre for Paul og vi tok av. På minutter etter var vi i 3500' klar til utsprang... Paul slakket på gassen, og jeg reiste meg opp. Men flyet begynte nå å oppføre seg som en krake i lufta, og Paul måtte gi full trottle for å holde den på rett kjøl. Vindpresset fra propelleren var helt "jævla", men jeg klarte allikevel å få presset meg opp, fikk en fot over cockpitt kanten og ned på vingen, og fikk tatt et kraftig fraspark. Så stupet jeg ut... På en eller annen måte var reservehåndtaket blitt røsket ut idet jeg forlot flyet. Selv lå jeg med ansiktet ned og oppdaget ikke at noe galt var skjedd før jeg plutselig hang i en hullet reserveskjerm. Jeg lirte av meg en del ukvemsord, reserven mi var en splitter ny 26' conical.... Jeg skjønnte at jeg hadde vært bort i flyet, men hvor var flyet??? Jeg kikket meg febrilsk rundt. Det eneste jeg ser er en avlang blå del som roterer nedover mot bakken. (Flyet var blått). "Å nei, å nei", tenkte jeg, "nå har flyet styrtet". Men idet jeg tar bakken i min nå så reduserte reserve, ser jeg heldigvis flyet komme inn på "final". Min anelse ble bekreftet. På flyets høyre side var den horisontale stabilisatoren samt høyderoret fullstendig borte, revet av helt inne ved kroppen! Paul oppdaget først skadens omfang da han kom ut av flyet. Stor i gluggene forklarte han: "Idet du forsvant, gikk flyet inn i stup, men med fullt høyderor opp kunne jeg stabilisere flyet med motorkraft og det fløy nogenlunde brukbart". Vel, vel det gikk jo bra, men vi måtte jo forklare det forsvundne høyderor, og gutta foreslo alt fra kollisjon med hest til kollisjon med fugl. Men her var det nok ikke annet å gjøre enn å holde seg til sannheten, så det ble å sette seg ned og skrive rapport til Federal Aviation Administration og forsikringsselskapet. FAA representanten kunne snart bekrefte at vi ikke hadde brutt noen regler. Et av eksemplarene av rapporten ble sendt til flyfabrikken som først ikke ville tro at flyet de selv hadde bygget kunne fly med slike skader. Paul foreslo generøst at de måtte gjerne bruke historien til reklameformål! Så dett var dett. Gratishoppet ble til slutt ganske dyrt: Reperasjon av reserven kom på 35 dollar, og så måtte jeg selvsagt dekke selvassuransen på flyet, ialt 50 dollar. Altså et hopp fra 3500' til den nette sum av N.kr 520 Paul og jeg møttes igjen i en hock-up samme ettermiddag, men da fra hoppfeltets eget Cessna-182..

Til Salgs: PC, Kamerat Boris. Svart og gul R-PC med strømpe og pil-ot, samt SUPERPRO seletøy og valgfri reserve container evnt. begge: Pop Top med pakkeinstruks eller PIONER 1 pins reservecontainer, side eller sentertrekk. Selges gunstig grunnet overgang til Pig og firkant. Henv: Frode Isaachsen, Akersborg Terr.30, Oslo 8. (02/468023)

ting er sikkert: vi må få opp hodet fra all vår navlebeskuende herlighet - opp fra dagens problemer og papirsøl og stivbenthet - over på SKAPENDE virksomhet.

La oss sette opp disse målene - og la så våre valgte tillitsmenn - KOMPETENTE, ARBEIDSSOMME tillitsmenn, følge de linjene, så de har noe å arbeide mot. Da kanskje vi kan komme ut av denne målløse driving med strømmen vi har hatt i flere år.

NORGES FALLSKJERMFORBUND trenger gode fallskjermhoppere, det er forbasket lite av dem. Gode fallskjermhoppere får vi ved å konsentrere oss om HOPPING - ikke om papirsøl til tittsener av kroner eller skrivebordspaver til det mangedobbelte.

Din Eliotto.

SVAR TIL ELIOTTO.

Kjære Eliotto!

Slik som praksis har vært i F/NLF vil ethvert styre, enten det består av elite-tillitsmenn eller lathanser, ikke kunne gi sporten noen "ny giv". Hvordan i all verden skulle det klare det, all den tid hvert eneste årsmøte vedtar et budsjett så bundet at styret ikke blir noe annet enn en byråkratisk "post-inn/post-ut" behandler. En slik politikk gir ikke akkurat det sittende styret noen "SKAPENDE" spillerom. Hvem er det som 3 år på rad har hevdet viktigheten av en budsjettpost med navn "TIL FRI DISP FOR STYRET"? Jeg er fremdeles av den oppfatning at representantene for årsmøtet 1975 var "kompetente tillitsmenn". At det valgte styret fikk noen medlemmer som ikke var så entusiastiske og arbeidsvillige som jeg personlig hadde forventet, tar jeg med et smil "ansvaret" for. Året 1975 er allikevel i mine øyner det beste året Norsk fallskjersport noengang har opplevd - uten at dette kan tilskrives styret i F/NLF. At Konkurranseskommiteen ble spilt ut over sidelinjen - ja, hvorfor ta det så hardt? Styret behøver ikke nødvendigvis å ta hensyn, eller være enig med, KK's innstillinger. (Selv om jeg var uenig med styret).

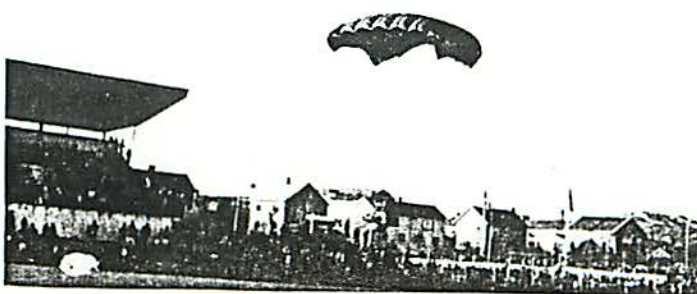
Når dette er sagt, opplever jeg ditt FIREPUNKTSPROGRAM som en positiv og lenge etterlengtet vekkelse! Jeg kan ikke alltid i detalj følge deg, men programmets fire hovedpunkter: JA, og atter JA! Dine generelle tiltak: JA, og atter JA!

Å trekke de AKTIVE hopperne mere inn i styre og stell, det er jeg selvfølgelig for, men, og det er ingenting å fnyse over, administrasjon tar tid, trening tar tid, familieliv tar tid..... En ting er sikkert: med ditt friske "NY GIV" program, din alsidige erfaring og din ukuelige vilje, så peker du deg ut som F/NLF's selvskrevene leder i kommende sesong. Legg programmet som grunnlag for det nye styrets arbeid, og du vil få 100% støtte av Fallskjerm-Norge. Det er jeg sikker på! Vel møtt på årsmøtet 1976.

Din Bernard.

17 de MAI DEMO i BODØ.

Einar Lundlie er her på tur inn mot målet, en gammel TU-kalott, i forbindelse med 17. Mai feiringen i Bodø. Demoen ble beskuet av 4000 Bodø-varinger og fikk en fantastisk god presseomtale: "Den fineste oppvisning noen gang vist i Bodø av dristige hoppere fra Bodø Fallskjermklubb" Foto: P. Wenzel.



Haakon Quiller - Ole Næss

NORSKE HOPPERE I 20-30 ÅRENE

Tekst: Ulf Larssstuvold

Norges første fallskjermhopper, Haakon Quiller, var født på Nedre Eiker 31. mars 1896. Våren 1915 tok han artium på Oslo Katedralskole før han begynte å studere på NTH i Trondheim. Men dette ble i lengden alt for kjedelig for ham og han tok arbeid som journalist mens den svenske fallskjermhopperen Löytnant Törnblad underviste ham i fallskjermens mysterier.

Endelig våren 1921 regnet han seg klar til å gjøre sitt første hopp over Norsk jord. Haakon Quiller søkte politimesteren i Lillestrøm om å få hoppe ut i fallskjerm fra vennen Leif Liers fly i 600 meters høyde over Vigernes-sanden i Leira ved Lillestrøm. Tillatelsen ble gitt, men bare på betingelse av at det hele foregikk i hemmelighet slik at ikke store folkemengder ble lokket til Vigernes!

Selve det historiske utspranget av den første nordmann i fallskjerm over Norge, fant sted på Grunnlovsdagen, 17. mai 1921, da den 25 år gamle Quiller hoppet ut av Leif Liers fly. Det var bare to tilskuere til dette; nemlig Haakons 8 år gamle halvbror, Theodor Quiller og dennes venn som var sønn av politimesteren, og som dermed hadde klart å snuse opp hva som skulle foregå!



Bildet viser fallskjermhopperen OLE NÆSS våren 1935. Legg merke til sele-tøyet med senter-lås og kryss-trekk. Resrveskjerm var ikke på mote så tidlig, noe som kostet både Quiller og Næss livet. Foto: Fly-Nytt 69.



Down by parachute in a 182

In a recent extraordinary incident in Derbyshire four people survived when they and a Cessna 182 descended from 2,000ft under a single Irvin 124 reserve parachute—similar to that used by glider pilots, sport parachutists and service aircrew.

The aircraft was flying over the Ashbourne dropping zone on a training detail from the Peak Sports Parachute Club. The first trainee had dropped successfully, but the second, who was using a static line and making his first jump, slipped forward as he stepped on to the starboard wheel and became wedged between the wheel and strut. Before he could be freed he pulled his reserve parachute. This deployed and pulled the aircraft into a stall. The canopy inflated successfully, leaving the aircraft inverted and the trainee parachutist suspended between it and the aircraft.

At this point the 182 contained the pilot, a third trainee (a girl) and an instructor. The aircraft eventually struck the ground inverted, with the parachutist above it landing safely, suffering only a strained back. The most serious injuries to the occupants were a broken jaw and two fractured thighbones; the 182 was rather more permanently damaged.



The three occupants of this Cessna 182 and the parachutist all survived a descent from 2,000ft suspended beneath a standard reserve parachute

Denne hendelsen er tidligere omtalt i Nytt fra England. Artikkelen er innsendt av Eilif Ness.

It has been calculated that the total weight suspended beneath the parachute was about 2,500lb. The combined drag area of the parachute and aircraft slowed the descent rate to about 45ft/sec—almost double that of a normal reserve parachute but still low enough to permit a survivable landing.

The Irvin parachute has saved the lives of many people, most of whom have subsequently become members of the Caterpillar Club. The majority of these escapes have been made with the chute attached to the survivor, not the aircraft. The 182 pilot has been accepted as a member in what must be unique circumstances.

As a result of the incident the British Parachute Association has made an official recommendation that all aircraft requiring parachutists to drop from the wheel should for all static-line descents be equipped with an approved jump step over the wheel.

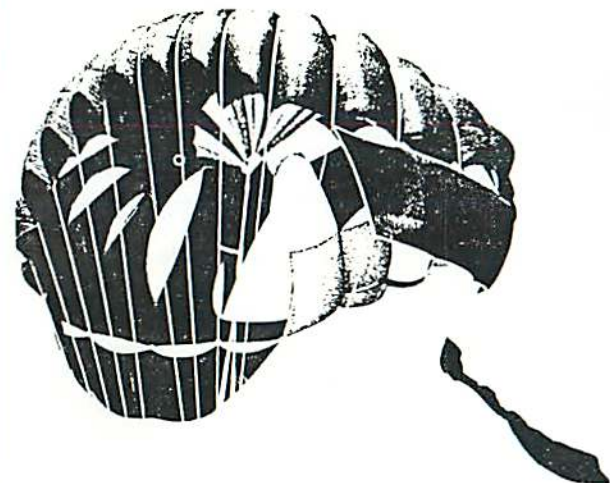
NTH med norsk klubbrekord i fallskjermhopp

Representanter fra NTH Fallskjermklubb satte i helgen ny norsk klubbrekord da de dannede såkalt Attemmanns-stjerne under hopping ved Rinnleiret i Verdal.

Hopperne som sto for denne bragden var Tor Gundersen, Torolf Paulshus, Claus Heen, Per Arnold Nordstrand, Bjørn Paulshus, Brynjulf Berentsen, Arne Lien og Roy Hovde.

Utspranget skjedde fra 10000 fot, og stjerneformasjonen ble dannet etter et fritt fall på 33 sekunder.

Hopperne fikk med denne Attemmanns-formasjonen flere internasjonale sertifikater.



PARA-FOOTOGRAFIKK:

Kunstnerisk behandling av fotografier kaller vi dette pene resultat.

Bildet er laget av Rodö-gutten JAN G. MOE.





La det være sagt med en gang! Selvpoptatte, storskrytende, egosentriske, tyggegummityggende og blakke menn med Capwell og kikkerplate, det har vi allerede nok ut av! Hvor hyggelig det er at søte kvinner ser seg istand til å bane seg vei inn i fallskjermporten. Hurra for jentene!! Her er SFSK's nyvalgte forkvinne, Liv Jonstad, avbildet på hoppfeltet. Foto: JONAS FRIESTAD, Nærbø

lelle av cut-away med for lave reservetrekk... Det var 5 tilfeller av cut-away med feil funksjon på reserve: En erfaren hopper opplevde reserve "pack closure" og nådde ikke å åpne den med hendene (tandem system)... To førstegangshoppere døde som et resultat av feilfunksjon på reserveskjermen. For en av disse hektet reserven seg rundt armen til eleven.... En erfaren hopper (800 hopp) som hoppet med røykboks, måtte ta cutaway fra sin hovedskjerm. På grunn av sin oppreiste stilling (med henblikk på røykboksen) hektet reserven seg opp i en av Capwell-låsene... En annen erfaren hopper gjennomførte cutaway og trakk reserven i stup. Resultatet var at reserven hengte seg opp i røykboksholderen.

Landing problems: To elever omkom da de styrte inn i høyspent linjer... En erfaren hopper druknet under demo. Hopperen var ikke utstyrt med flytevest.

Other: Flere ganger hvert år blir hoppere trukket gjennom veggen på hoppflyet når en skjerm åpner seg mens hopperen sitter i eller ved døråpningen. En erfaren hoppemester ble drept ved en slik hendelse i 1974... Det høres dumt ut, men der finnes hoppere som tar cutaway fra en fullt bærende hovedskjerm! En erfaren hopper med mer enn 800 hopp åpnet sin Cloud i terminalhastighet for første gang. Like etter skjermåpning foretok han så cutaway, men reserven feilfunksjonerte.... En førstegangs elev tok cutaway fra en bærende hovedskjerm i 300'.... En elev hadde fått hovedskjermen etter 5s FF, men reserven ble åpnet ved en feiltagelse og falt ned foran hopperen. Eleven tok da cutaway og fikk feilfunksjon på reserveskjermen. En hopper med 700 hopp trakk lavt, fikk ufarlig tvinn på linene og tok cutaway i 300'.....

La oss kikke litt på utdrag fra forskjellige ulykkesrapporter: "På vei bort til flyet var hopperen blitt gjort oppmerksom på at den ene styresnoen hang og slang fra pakksekken". (Pilotskjermen hang seg opp i styrehåndtaket.

"Hopperen hadde flere ganger erfart at hans høyre skulder hoppet ut av ledd" Fikk feilfunksjon av hovedskjermen, venstre Capwell frigjort i normal høyde, en lang forsirkelse og høyre Capwell ble frigjort i ca. 100 fot..

"Hopperen hadde erfart et tungt trekk tre uker tidligere". Trakk i hovedhåndtaket inntil han traff bakken.

Brudd på reglementet? "Ja, utilstrekkelig pinnesjekk". Armeringsstrikkene var festet slik at de låste pakksekken.

"Ja, RW forsøk fra 3500'! Trakk lavt, fikk feilfunksjon.

Dårlig drillen i nødprosedyrer: Tok cutaway i 100' på første hopp.

Ingen på hoppfeltet hadde status som HM eller Instruktør ved elevhopping.

Flytevest var tilgjengelig. Han ble påminnet om dette to ganger. Vest ville ha reddet livet hans. (Demo-hopper druknet)

26-manns stjerne forsøk. Trakk i 1800' og fikk pilotskjerm forsirkelse. (Fikk feilfunksjon på hovedskjermen. Reserven trukket for lavt.

APROPÓS HÅNDBOKA VÅR:

Bergen FSK har på sitt siste elevkurs inkludert i kursavgiften 1 stk. håndbok pr. elev. F/NLF solgte i 1975 kun 80 håndbøker. I praksis vil seksjonen ta inn kr 10 pr. bok, men disse pengene går til rettelser og tillegg. Altså, selg bøkene til elevene våre. De skal jo allikevel ha sikkerhets- og materiellreglementet.....Red

YOUR AVIATION LIBRARY IS NOT COMPLETE IF YOU DO NOT REGULARLY RECEIVE AND READ A COPY OF

PARACHUTIST

the world's largest monthly parachuting magazine and the official publication of the United States Parachute Association. First in the field with news of parachuting activities, skydiving equipment and techniques, safety procedures, advance notice of meets and results of competition jumping. Be up to date, know about the latest advancements in professional and recreational parachuting in the U.S.A. and around the world. Enjoy seeing prize winning photographs of parachutists in action. All this and more. Send check or money order for \$8 for a year's subscription (\$20 for air rates).

UNITED STATES PARACHUTE ASSOCIATION
Post Office Box 109 Monterey, California 93940

Laffen, D-24, har ordet:

RW-sportens fantastiske utvikling de siste 5 år har ikke bare gitt resultater i fritt-fall, men selvfølgelig også på utstyrsfronten. Hvem har ikke hørt uttrykket "RW-dress"? Det stilles nå større krav til utstyrets form og vekt, noe som igjen har resultert i revolusjonerende skjermsett. La oss kikke nærmere på noe av dette utstyret, og vi kan først ta for oss seletøyet. Fig 1 viser et "Starlite Tandem" seletøy, og tandem prinsippet, der både hovedskjermen og reserveskjermen bæres på ryggen, vinner nå mere og mer innpass. Men ikke nok med det. Utstyret lages også mye lettere i vekt. Dette seletøyet med ferdigpakket 26 fots reserve og "Starlite" hovedskjerm veier komplett kun 13 kg! Legg også merke til håndtakenes plassering.



Har vi et slikt seletøy på oss når vi går inn i stup, vil vi få et mere aerodynamisk form eller profil og vil lettere kunne øke eller minke vår horisontale hastighet. Fig 2 viser "G S Express" seletøyet etter samme prinsipp. For å få bedre aerodynamisk form er nederste pakksekk tykkere enn den øverste.

La oss så ta for oss nye skjermtyper: På grunn av kravet til mindre vekt er også hovedskjermene blitt mindre. Vi har fått typer lansert med navn som SIERRA, PIGLET, STAR-LITE, MINI-PAP og STRATO-STAR. Felles for de fire første er at de er rund-kallotter og ligner til dels på forminskede PC. De åpner sikkert, men er kanskje litt treg å styre (som en TU). Nå er det jo svært ofte at en RW-hopper etter et gjennomført fritt-

fall befinner seg ganske langt fra selve landingsfeltet. Det han da ønsker seg er en skjerm med fly-egenskapene til PARA-PLANE. Dette er en firkant skjerm, ofte kalt en flygende ving. Men slike skjerm er kjent for å ha en voldsom åpningssjokk, og egner seg dårlig til hopping i terminalhastighet. Men så kom STRATO-STAR! Dette er en ving med en spesiell åpningssystem som gjør det mulig å åpne den under terminalhastighet. Skjermen ble opprinnelig konstruert som en spesial-skjerm for RW-hoppere, der meningen var at hopperen skulle kunne komme inn til feltet med skjermen hengende over seg, og ikke som i mange tilfeller, med skjermen hengende etter seg!! Den ble derfor konstru-



ikke noe å skryte av, men en masse lærdom om teknikk og utstyr ble brakt med hjem, noe som kom både militær og sivil hopping til gode. Året etter deltar Reidar i Adriatic Cup med nye impulser i bl.a. stafett: De første norske spede skritt inn i RW-sporten. I 1966 gikk så turen til Krigsskolen. En skulle tro at det ble en pause i hoppingen, men nei, det tok ikke lang tid før samtlige kadetter var i fallskjermtraining og tok sine første hopp! I 1968 var han så med på å tilrettelegge det første Nordiske Mesterskap på Trandum. Men han stillte også opp som deltaker og hentet seg en 4. og 5. pl. Beste stiltiden hans ble 11,7 sek hvilket var respektabelt i nordisk sammenheng dengang. I årene 69-71 finner vi ham på Bardufoss, og som formann i Troms Fallskjermklubb initierte han Nord-Norsk Mesterskap. Selvfølgelig gikk han bort og vant mesterskapet.

I 1971 er Reidar igjen å finne på det norske landslaget i Nordisk i Karlsborg i Sverige, og året etter blir han uttatt som lagleder for det norske VM laget til Oklahoma i USA.

Reidar har vært medlem av fagkomiteen i mange år, styremedlem og formann i Fallskjermseksjonen, og har idag passert 650 hopp. D-sertifikatet tok han så tidlig som januar 1965. Svært mange av Reidars hopp er utført fra C-119 i militær regi. Det var meget tidkrevende å komme seg opp, ut og ned. Overført til sivil hopping ville det tilsvare minst 2000 hopp. Idag holder veteranen hoppingen vedlike i militær regi. Han har opplevd det meste av sportens mange aspekter og har med høyere makters hjelp sluppet fra det med overkommelig skader. Han legger ikke sjul på at sporten har gitt de største opplevelser og de hyggeligste minner han har. Reidar håper at fallskjermassillen må gripe om seg og være til glede for mange flere. "Hva er ditt høyeste ønske med henblikk på fallskjermporten, Reidar?" - "Ubetinget at de yngre og aktive hopperne overalt er villige til å yde en administrativ og utdannelsesmessig innsats under mottoet: GRUNDIGHET GIR SIKKERHET".



Å eg minnes - Til venstre ser vi to erkeveteraner fotografert på Norges første T-10 kurs så tidlig som 1962 Reidar Vangen og Rolf Tangen.....

Herleif Svendsen: DOMMERKURSET - 75

Jeg vil knytte noen kommentarer til Helge's artikkel i FF nr.4/75, om dommerkurset 1975:

At vi bare var to stykker som møtte til kurset er beklagelig, men at man ikke gjennomfører det når det er kommet deltagere er uforståelig. Personlig kom jeg fra Nord-Trøndelag for å delta på kurset. Teorien som vi etter programmet skulle gjennomgå lørdag i tiden 1030-1045 og søndag i tiden 0800-1200 ble unnagjort på to kveldstimer. Det er innlysende at dette måtte bli svært så overfladisk når man ser på programmet hva som skulle ha vært gjennomgått. Hva med det hav av tid som var til disposisjon de dager det var null hopping på grunn av været? Kunne man ikke ha gjort noe ut av den tiden? Hvor ble det av prøven vi skulle gjennomgå?

Forts.side 34.



Överst til venstre: CLAES CLAESSON. Til høyre: BENGT NYLANDER på Tri-Pacer stag. Nederst fra venstre: TORD GRINDE, ANDERS BECKMAN, MARGRETA AHLSTEN, ULF OLSSON (ryggen mot kamera) ROLF OLOFSSON, INGMAR SKOG.

Verdt å nevne er at INGMAR SKOG gjorde en skog-landing på første hoppet!

Foto: GERT NILSMARK, ÖSFK



den praktiske hoppingen, er det ytterst sjelden at de mister interessen på grunn av stress og overveldende spenning som ofte er forholdet med eldre elever. Fremdeles aksepterer de instruksjon lettere enn elever fra de andre kategori, og gjennomsnittlig har de etter min generelle erfaring færre underkjente hopp på lavere nivåer. Her er det grunn til å reflektere litt. Det er neppe tvil om at disse svært unge guttene (vi har bare hatt en jente under 18 år hos oss) har lavere generelt personlig erfaringsnivå, og derfor mindre fantasi, og følgelig er mindre tilbøyelige til å bli redde i hemmende grad. De stoler mer eller mindre blindt på sin instruktør i meget større grad enn eldre. De har en tilbøyelighet til å kjøre seg selv helt opp til grensen av psykologisk yteevne (kjent fra ungdommelig bilkjøring), og dette er av og til utover deres fysiske yteevne. Under fallskjermutdannelse spiller dette bare en positiv rolle så lenge de er under progresjon, da de aldri utsettes for forhold der dette kan sette dem i en farlig situasjon.



TRE AV VÅRE HÅPEFULLE 16 ÅRINGER, ET GLEDELIG TILSKUDD. FOTO: TÖ-SÖ.

Overnevnte forhold spiller først og fremst inn på deres fortsettelsesprosent. Og den er meget høy. Selv om vi har et begrenset erfaringsgrunnlag, er det klart at de har en fortsettelsesprosent som ligger i klassen 40-50% OG DET ER SENSASJONELLT. Desverre har vi ikke alltid full nytte av det, fordi som nevnt alltid er skoleelever, og avhengig av fritidsjobber og velvillige foreldres lommebøker for å kunne hoppe, og deri ligger en sterk hindring, selvfølgelig. Når vi imidlertid ser på de av elevene som har kommet seg opp på nivå (B eller over), så er det fortsatt forskjeller. Den mest positive er de

GLIMT
FRA
Ø
FSK

I 1971 utførte klubben	948 hopp, hvorav	723 fritt-fall	og 225 linehopp.
" 1972 "	" 1029 "	" 844 "	" 185 "
" 1973 "	" 1437 "	" 1190 "	" 247 "
" 1974 "	" 1257 "	" 1050 "	" 207 "

Gjennom disse 4 år har klubben ligget på fjerde plass blandt de svenske når det gjelder hopp-aktivitet.

Foruten klubbens styre er klubben organisert i forskjellige slags grupper: Operativ felt-tjeneste, Økonomi, Konkurranser, materiell, Forvalter, PR, Redaktør, og Flygegruppe. Konklusjonen må bli at ØFSK er en lykkelig klubb som spiller på mange strenger innen fallskjermporten. For interesserte vil jeg nevne at klubben har en trivelig klubblokale inne i Östersund. Adressen er: Odensalgatan 40, 831 00 Östersund. Tel 063/126998. Klubben holder åpent hver fredagskveld, og alle hoppinteresserte er hjertelig velkommen.....

KLUBBENS STIFTERE:

OSKAR NORMAN, GUNNAR RUDIN,
JAN HALLSTRÖM, ROLF NILSSON,
K-H JONSSON, ULLA WALLEN,
OLLE PETTERSSON, RUNE NILSSON.

INSTRUKTØRER:

KURT ANDERZOHN, Åre, TORD GRINDE,
Östersund, LENNART LUNDHOLM,
Gällö, KENT OLSSON, Östersund,
ULF OLSSON, Frösön, og CONNY
LILJETEG, Gällö.

ÅREVECKAN

Åreveckan er en uke i Mars da hoppere fra nær og fjern møtes i Åre, ikke så langt fra Östersund, for å nyte det beste i vårsolens glans. Östersunds FSK er selvsagt arrangør, og hoppuken er blitt så populær at det lønner seg å bestille plass måneder i forveien. Klubben stiller med to gode hoppfly: en Cherokee Six og en Cessna 182. Mange bandete stjerner har derfor vært bygd under Åre's himmel. En annen fordel ut over det at en kan hoppe fallskjerm, er de gode ski-muligheter. Her kan du velge mellom vell-preparerte alpin løyper eller vanlig langrenn. Det er forøvrig mulig at det på Åreveckan-76 vil bli arrangert en Nordisk Para-Ski konkurranse.

Åreveckan-76 vil bli arrangert i uke nr.13. Påmelding og forespørsler stilles til: Hans Lingbom, Backevägen 7, 830 20 Brunflo, tel: 063/ 505 60 eller, Kurt Anderzohn, Box 64, 830 13 Åre, tel: 0647/ 503 84 -- 502 36.....

Etter endt RW hopp på OPE:
Fra v. MARIA NOTFORS, ULF OLSSON, OLLE LARSON, GERT NILSMARK og LENNART LUNDHOLM.
Til høyre i bakgrunnen kan vi skimte pitten.



Foto:
Conny Liljeteg

Nå også i Norge !!! KJEMPE RW Boogie! SUPER - COOL NIRVANA DIVING FOR ALLE!!

PLANLAGT: KJEMPESTEVNE PÅ

RÖROS med ENESTE

FORMÅL:

Massevis av hopping, høye løft, mye folk, masse fly, plass til alle, svare stjerner, rare figurer (og små rare stjerner også) YOU NAME IT - WE'LL TRY IT!!!
7500' - kr35,- 10 000' - kr45,-

FLYPARK: 2 stk Cessna 206, 1 stk Cessna 207, 1 stk Cessna 182. Tilsammen 20 seter løftekapasitet, FORMASJONSPILTER!

Alle typer hoppere inviteres til RÖROS FLYPLASS helgen 27 og 28 mars 1976. Ankomst fredag kveld.

De som er kvalifisert til RW får hoppe RW, de som kan og vil, men er ikke kvalifisert,

TA MED KOPP

får opplæring. De som er elever, får hopp Mestre for vanlig progresjon. ALLE blir tatt vare på.

ORGANISERING PÅ Plassen: NTH FSK.

HOPFLEDER: EILIF NESS

RW INSTRUKSJON: Lars Thoen, Oddmar Stenhaug, Eilif Ness m/fl.

OBS! Ta med eget utstyr.

Send skriftlig beskjed om interesse, og eventuelt ønske om reservasjon av innkvartering (oppgi hoppstatus) til:

KOM TIL BERGSTADEN
ÅPEN BY!

NTH Fallskjermklubb
Stud Post 243
7034 Trondheim - NTH

Klubbene får ytterligere informasjon på årsmøtet i oslo 6. mars.....

NYE INSTRUKSER

Viktig påbud fra fagkomiteen: HÅNDTAK SKAL KASTES FÖR PÅBEGYNNELSE AV RESERVEPROSEDYREN.

Et lite tips til dere elever: Ta og øv litt på nødprosedyrene, samtidig som du følger overnevnte påbud.

Til Salgs: RPC m/ POD. Gul og sort, selges.
150 hopp. Pris kr.2400,-
Henvendelse: NTHFSK. (Bernt Berge)

Fransk PA, 7 farger (Karrusell)
210 hopp, 1974 mod, selges kr.2500,-
Henvendelse: Svein Johansen, Toppen 19, 8014 Hunstad. Telf: 081/27708.



Conny Liljeteg presenterer: ÖSTERSUNDS FSK

En håndfull svenske fallskjerm-pionerer under ledelse av OSKAR NORMAN stiftet Östersunds Fallskärmsklubb så tidlig som den 27/5 1958. Klubben er dermed en av Nordens aller eldste.

Klubbens første formann, OSKAR NORMAN, er en av fem hedersmedlemmer i Svensk Fallskjermforbund, og sammen med Rolf Nilsson er han fortsatt veteran-medlem i klubben. Forøvrig er det verdt å nevne at under klubbens aller første hopp sesong ble Sveriges første kvinnelige fallskjermhopper, Ulla Wallen, utdanet

Det går allikevel ikke an å presentere ÖFSK uten å nevne den mann som har vært klubbens rygggrad de siste årene, nemlig nåværende hovedinstruktør ULF OLSSON. Uffe begynte å hoppe som militær fallskjerm-jeger i 1959, og ble sivil hopper i 1960. Pr. idag har han 690 hopp og har passert alle sertifikater frem til utmerkelsen F-17. Uffe er kjent som en habil presisjonshopper med 2 Nordlandsmesterskap og en 4.plass i SM-74 med snitt på 94,1 på 10 hopp Ellers har Uffe sammen med BO HOLMQVIST satt Svensk høyderecord på 6200m, og sammen med HOLMQVIST, GRINDE, og LILJETEG har han vært med og satt Svensk rekord i nattpresisjon for lag. ÖFSK er ellers kjent for sin natthopp tradisjoner: Hver juleaften hopper klubbens demo-lag utkledd som jule-nisser og deler ut godsaker til ivrige barnetilskuere.

Klubbens hoved hoppfelt er Opefältet, ca 10 km sørøst av Östersund i Jämtland, men om vinteren brukes gjerne Storsjön like utenfor byen.

På Opefältet har klubben ervervet seg en stor pakkesal som medlemmene har reist på dagnad. Denne har som seg bør fått navnet "KRUTHUSET" da den tidligere tjente som militær lagerbygning. Tett opp til selve pakkesalen ligger seil og motorflygernes lokaler. Uoverensstemmelser med en del av motor-flygerne resulterte i at ÖFSK i august 1975 kjøpte eget hoppfly, en C-172. Noen særdeles lykkelig start fikk ikke dette flyet. Etter bare 2 uker total-havarerte hoppflyet, bare 800m fra hopp-feltet, og med 4 mann ombord.

Mesterlig manøvrering, av flyger og fallskjermhopper OLLE LARSSON, samt en god porsjon flaks, gjorde at de 4 kunne krype relativt uskadd fra vraket. Klubben har allerede gått til innkjøp av en ny C-172 som bærer det logiske navnet: "Apparaten No 2".

Klubbens medlemstall har i de siste årene ligget stabilt mellom 100 - 140, og hopp-statistikken ser slik ut:

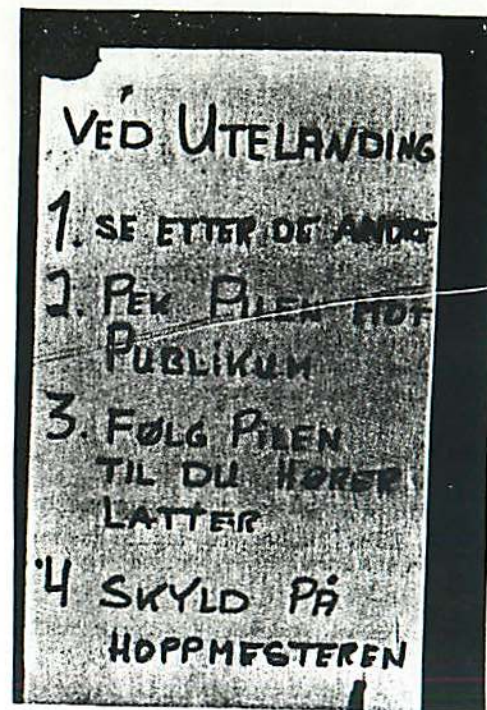
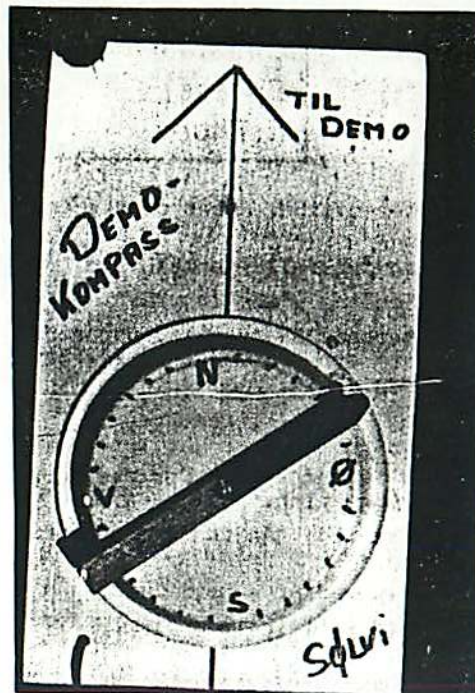
I en FF-intervju med Ulf Olsson stilte jeg disse spørsmål:

Hva anser du som det mest positive i 1975?

Svar: "Tre ting. Først og fremst det fine kameratskapet i klubben. Dermed anskaffelsen av det nye hoppflyet, og til slutt det at vi har fått 3 nye instruktører".

Hvordan ser du på klubbens utvikling?

Svar: "Utviklingen må betegnes som enorm. I klubbens barndom kunne vi gjøre 2 til 4 hopp pr år med pris på ca kr.100,- pr hopp. Nå gjør man lett 100 hopp pr år, og et 1000m hopp koster meg ca kr. 16,-. Ellers er vi svært interessert i å utvikle forbindelser med norske hoppere, da først og fremst med hoppere fra Trondheim CL.



alle demoer som skal utføres. Hvem av hopperne som skal bære kompasset bestemmes av Hopplederen. Skulle uhellet være ute skal følgende fremgangsprosedyre følges: - Se etter de ANDRE hopperne. - Pek pilen mot publikum. - Følg pilens retning til du hører hånlig latter. - Skyld på Hoppmesteren. For syns skyld gjør vi oppmerksom på at samtlige hoppere i Bergen FSK er utstyrt med drosjepenger.

Over til venstre ser vi det berømte kompasset i nærbilde. Til høyre ser vi kompassets bakside med bruksanvisning på bokmål. Foto: PARAGAS, BFSK....



Årets RW bragd

Her er de!! Norges første klubbåtter. Utsprangshøyde 10000' Stjerna satt i 5500 og ble holdt i 7,8 sekund. Rekkefølge inn: 1. Tor Gundersen. 2. Torolf Paulshus. 3. Claus Heen. 4. Per A. Nordstrand. 5. Björn Paulshus. 6. Pedro. 7. Arne lien. 8. Roy Egil Hovde. Flygere: Torleif Hagen C-206, og Fredrik Simonsen C-172.

Etter Red's mening er det en fantastisk prestasjon som NTH-gorrrhyssan har prestert. GRATULERER!!!!

REDAKSJONELT



Spesielle idrettspolitiske strømninger sammen med en god del uvidenheter om hva fallskjermporten egentlig er, har ikke gjort Norges Idrettsforbund for opptatt av å gi oss en hjelpende hånd i å løse en av våre allerstørste problemer: Å splitte NLF i to særforbund, seilfly og fallskjerm, med det resultat for oss at vi får et NORGES FALLSKJERMFORBUND.

Vi må få FORTGANG i dette arbeidet. Dette er for meg sak nr.1. Ingen sak er viktigere. Da vil vi kunne forenkle våre organisasjonsproblemer, vi får mere autoritet utad, og med litt hell kan vi også oppnå økonomiske fordeler.

Dannelsen av et NORGES FALLSKJERMFORBUND kan skje allerede i år, ved at det som sak blir fremmet på først-

kommande ting i NIF. Men det haster. Vi har kommet et stykke på vei i NLF, vi har faktisk hatt forposteffektninger i NIF, men vi trenger nå en erfaren leder til å føre sluttforhandlingene. Personlig er jeg ikke i tvil: Eilif Ness. Derfor har jeg som formann i valgkomiteen i F/NLF tatt initiativet til å få dannet et nytt styre der Eilif blir formann. Eilif har ikke selv spurt om dette vervet, tvert imot, han er blitt instendig anmodet. Men han må få støtte fra hele FALLSKJERM-NORGE. Eilif har som mange av oss andre merket at vi som organisasjon har stagnert. Les derfor nøye hans firepunktsprogram i dagens brev.

Bladets hovedsider er dennegang til ære for Svenskene, representert ved Östersunds Fallskjærsklubb. Det er svært så gunstig for mangen en Norsk fallskjærsklubb å opprette faste forbindelser med svenske klubber. En viss forbindelse har vi allerede etablert, men den kan tidobles. Fallskjærshopping er forresten ikke bare konkurranser. Det går an å gjøre hygge-treff!

OMSLAGSBILDET Jan Ole, D-27, i utgang over Harstad FSK's hoppfelt under NNM-75. Foto: JOHN BERTHUNG, Harstad.

ANNONSEPRISER:

Annonser settes inn etter følgende priser: Holside-kr.200,- Halvside-kr.125,- og Kvartside vil koste kr.75,- Minste ordinære annonse blir 1/8-side til kr.45,- Private små annonser, f.eks: brukt PC til salgs, vil koste kr.10,-. Samtlige priser gjelder for sidene 4 til 18.

Artikler i Fritt-Fall er ikke nødvendigvis i samsvar med redaktørens mening. Ettertrykk tillates etter nærmere avtale med red.

ABONNER PÅ FRITT-FALL

OFFISIELL ORGAN FOR FALLSKJERM-
SEKSJONEN-NORGES LUFTSPORTS-
FORBUND.

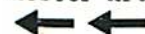
Adressen er Hernesvn 29,
8000 Bodø.

Neste FRITT-FALL

Neste Fritt-Fall kommer ut i
månedskiftet mai-juni



Når du skal bestille et abonnement
så send inn en postgiro blanket og
SKRIV TYDELIG. Et årsabonnement
koster kr.20,- Giro nummer: 327550



Redaktør: Bernard Duncan Lyng

Klubbnytt vil denne gang
være utdrag fra innsendte
årsrapporter og referater

KLUBB-NYTT

Stavanger

Formann i SFSK i 1975 var Helge Sandnes. Årsoppgjøret lyder på 2020 hopp, og 57 nyutdannede elever fordelt på 5 kurs samt 8 vellykkede demoer. Av skader: 3 benbrudd, 1 ryggfraksjon, 1 ribbensbrudd, og 1 meniskskade. 5 mann har trukket reserven uten problemer. Klubben har hatt deltagere på NM, Nordisk og Vestlandsmesterskapet. 2 mann har aktivert seg som dommere. Av utstyr disponerer klubben 13 hovedskjerm og 5 reserver. Ialt ble det innkjøpt utstyr for ca. kr.14 000,- i 1975. Viktigst av alt: klubben har kjøpt eget hoppfly, LN-BEM, en Cessna 206. For å styre klubben i 1976 ble følgende nye styre valgt: Forkvinne: Liv Jørstad. N.Form: Rolf Sotberg, Kass: Gunnar Thomsen, Sekr: Tordis Kopperdal, Styrem: John Svendsen, V.Man Stein Havland og V.kvinne: Inger-Johanne Konsmo.....

NTH

Formann i NTHFSK i 1975 var Tor Gundersen. Årsrapporten viser 2811 hopp!! Ikke nok med det, klubben er blitt stor: 109 medlemmer. Rundt 28 hopp pr medlem i gjennomsnitt er slettet ikke verst. Men at enkeltmedlemmer også kan hoppe mye viser den godeste Claus Heen med ialt 223 hopp i 1975! Hoppingen foregår på 4 hoppfelt: Rinnleiret (1382), Værnes (713), Røros (384) og Fannrem (244). Klubben utførte ialt 8 vellykkede demoer. Av skader: 3 benbrudd, 1 ryggskade, 1 brukket finger samt 5 ukompliserte reserver. Fire elevkurs har blitt avviklet med ialt 54 nyutdannede hoppere. Fortsettelsesprosenten er langt over gjennomsnittet for landet, og fra kurs I har flere av elevene nådd C-nivå. To av elevene, Per O. Pahr og Jan Helge Furnesvik har over 100 hopp! Klubben har hatt veteran-besøk med gode resultater: RW-teori med Eilif Ness, Praksis ved Oddmar Stenhaus, og stilpres og RW undervisning ved Einar Thoen. Men la oss ikke glemme en viktig mann: Herleif Svendsen har gått dommerkurs i sommer. Klubben disponerer 13 hovedskjerm og 7 reserver, samt mer enn 30 privateide skjerm. Hovedinstruktør i 1975 var Arne Lien. Klubben har deltatt i følgende konkurranser: Nordkalott-treffet, NM, Nordisk og TM. Viktig er det å nevne at NTH FSK som den første klubb i Norge har laget en 8-mannssterne. Hurra!....

Asker & Bærum

Formann i 1975: R. Albert Heimdal. Medlemmenes andel av Norges hopp ble tilsammen 675 hopp i inn og utland. Klubbens faste klubblokale har vært hjemme hos Björg og Petter Ringvold i Asker. Klubben er fremdeles ikke stor bare 15 medlemmer, men i årsrapporten står følgende: "Vi er nå modne for større oppgaver og er klar til å ta fatt på utvidelse av virksomheten med elevopplæring o.s.v. kommende sesong". En slik innstilling kan vi like. Klubben har hatt 2 vellykkede demoer. Vi kan ellers nevne: 3 reservetrekk. Klubbens hovedinstruktør: Ola Høvseth/Halvard Stensaas.

Troms

Formann i 1975: Selmer Hagen. Klubben har mange medlemmer, ialt 86, men svært mange av disse er soldater inne til førstegangstjenesten, og hoppingen blir deretter. Tilsammen ble det 319 hopp fordelt på hoppfeltet i Harstad og Bardufoss. Klubben har deltatt i Nordkalott-treffet, NNM, og Terje Brandsnes var med i Portoroz. Ialt 8 vellykkede demoer har vært gjennomført. Klubben disponerer 15 hovedskjerm og 8 reserver. Åke Lunde har vært klubbens hovedinstruktør siste sesong.